

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Diplomová práce

Subkultura Drag queens – novodobí transvestité v České republice

Bc. Julie Severová

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Julie Severová

Hospodářská politika a správa
Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Subkultura Drag queens – novodobí transvestité v České republice

Název anglicky

Subculture Drag queens – modern transvestites in the Czech Republic

Cíle práce

Hlavním cílem této práce je poskytnout komplexní pohled na poměrně nové, a ne tolik známé téma Drag queens v České republice. Práce se zabývá popisem a bližší specifikací pojmu Drag queen a historií této subkultury nejen v České republice, ale i v zahraničí. Bude zde také nastíněn postoj k této subkultuře ve světě. Mimo to se práce zaměřuje i na rodiny, kde Drag queens vyrůstaly. Z jakých poměrů tyto osoby pochází a zda se zájem o převlékání za jiné pohlaví projevil už v dětství či pubertě.

Metodika

V této diplomové práci bude použit převážně kvalitativní výzkum. Zejména polostrukturovaný rozhovor s Drag queens, které žijí v České republice. Při použití polostrukturovaného rozhovoru mohou respondenti volně hovořit, vyjádřit své pocity a názory. Naskytne se tak hlubší pohled na danou problematiku. Mimo to bude použito také zúčastněné pozorování této subkultury. Získané informace budou doplněny o sekundární data, především z veřejně přístupných informací na webových stránkách, popřípadě odborných knih a publikací.

Doporučený rozsah práce

60-70

Klíčová slova

Drag queen, identita, pohlaví, rodina, transvestitismus

Doporučené zdroje informací

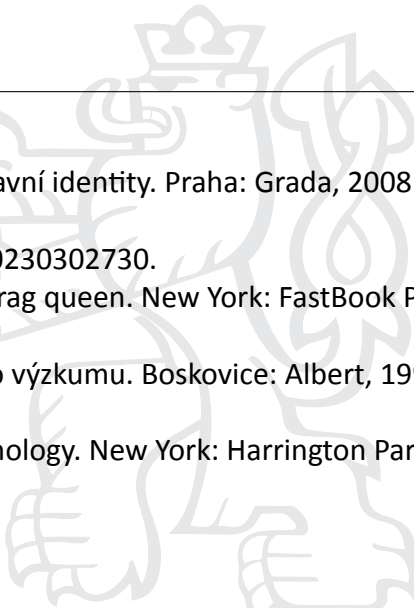
FIFKOVÁ, Hana a kolektiv. Transsexualita a jiné poruchy pohlavní identity. Praha: Grada, 2008. ISBN 9788024716961.

LEANNE, Franklin. Gender. Red Globe Press, 2012. ISBN 9780230302730.

MILLER, Frederic, Agnes VANDOME a John MCBREWSTER. Drag queen. New York: FastBook Publishing, 2009. ISBN 6130248555.

STRAUSS, Anselm a Juliet CORBINOVÁ. Základy kvalitativního výzkumu. Boskovice: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X.

UNDERWOOD, Lisa a Steven SCHACHT. The Drag Queen Anthology. New York: Harrington Park Press, 2004. ISBN 1-56023-285-4.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Ing. Martin Slaboch, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra psychologie

Elektronicky schváleno dne 24. 2. 2020

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Subkultura Drag queens – novodobí transvestité v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 5. 4. 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu diplomové práce Mgr. Ing. Martinovi Slabochovi, Ph.D. za jeho ochotu, cenné rady a čas, který věnoval této práci. Děkuji také svým respondentům za čas, který mi věnovali, a informace, které mi poskytli.

Subkultura Drag queens – novodobí transvestité v České republice

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá subkulturou Drag queens, která je v České republice poměrně nová. Drag queens jsou zpravidla muži, kteří se stylizují do role žen. I když se může tato subkultura zdát podobná travesti umělcům, v mnoha ohledech se však liší. Momentálně jsou Drag queens velmi populární, a to především za hranicemi České republiky. V poslední době je však tento druh umění na vzestupu i u nás. Práce si klade za cíl poskytnout komplexní pohled na tuto subkulturu. Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je tato subkultura popsána a nastíněna je také její historie, která kupodivu sahá až do 17. století. Dále je zde uveden její vývoj v České republice a také současná situace této subkultury. Jsou zde zmíněny rovněž organizace podporující Drag queens nejen u nás, ale i v zahraničí. Mimo to jsou v této části objasněny pojmy, které se subkulturou Drag queen souvisejí a mnohdy jsou spojovány nebo dokonce zaměňovány. Praktická část se věnuje kvalitativnímu výzkumu, který byl provedený na základě polostrukturovaných rozhovorů s Drag queens.

Klíčová slova: drag, drag queen, gender, identita, pohlaví, queer, společnost, transvestitismus

Subculture Drag queens – modern transvestites in the Czech Republic

Abstract

This diploma thesis deals with the Drag queens' subculture, which is relatively new in the Czech Republic. Drag queens are usually men who pose as women. Although this subculture could be seen similar to travesty artist, it differs in many ways. Nowadays drag queens are very popular especially abroad. However, its popularity is increasing in our country as well. The aim of this diploma thesis is to provide a comprehensive view on this subculture. This work is divided into theoretical part and practical part. In the theoretical part, there is a description of the subculture and information from the historical point of view. Drama queens' history surprisingly dates back to the 17th century. This theoretical part then gives an account of its development and current situation in the Czech Republic. There are mentioned special Czech and foreign organizations supporting Drag queens. Moreover, important terms related to the Drag queens' subculture can't be missing and are explained as well. The practical part follows up to qualitative research, which was carried out on the basis of semi-structured interviews with Drag queens.

Keywords: drag, drag queen, gender, identity, queer, sex, society, transvestitism

Obsah

Úvod	10
Cíl práce a metodika.....	11
1.1 Cíl práce	11
1.2 Metodika	11
Literární rešerše.....	14
Teoretická východiska.....	15
1.3 Základní pojmy	15
1.3.1 Drag	15
1.3.1.1 Druhy Drag queens	16
1.3.2 Transvestitismus	16
1.3.3 Transsexualismus.....	17
1.3.4 Transgender	19
1.3.5 Queer.....	19
1.3.6 Gender.....	20
1.3.6.1 Ženská versus mužská genderová identita	22
1.4 Aktivity, kterým se drag věnují.....	23
1.5 Původ pojmu Drag queen.....	23
1.6 Historie drag queens ve světě.....	23
1.7 Historie Drag queens v České republice	24
1.8 Známé Drag queens z historie.....	25
1.8.1 The Rocky Twins.....	25
1.8.2 Barbette (1898–1973)	26
1.8.3 Julian Eltinge (1881–1941).....	27
1.8.4 Bert Savoy (1888–1923).....	28
1.8.5 Lavern Cummings.....	29
1.8.6 Divine (1945–1988).....	30
1.9 Známé Drag queens ze současnosti.....	30
1.9.1 RuPaul Andre Charles	31
1.9.2 Adore Delano	32
1.9.3 Violet Chachki	32
1.9.4 Alaska	33
1.9.5 Trixie Mattel	34
1.9.6 Conchita Wurst	34
1.10 Organizace a akce podporující Drag queen	35
1.11 Situace v ČR nyní.....	37
1.12 Podniky, ve který drag vystupují	39

1.13	Drag jména	40
1.14	Slovník drag	40
Vlastní práce.....		42
1.15	Základní informace o respondentech	42
1.16	Obecné informace	43
1.17	Reakce rodiny a okolí.....	49
1.18	Projevy v dětství.....	51
1.19	Vystoupení a jeho příprava	52
1.20	Finanční stránka	53
Výsledky a diskuse		55
Závěr		57
Seznam použité literatury		59
1.21	Knižní zdroje	59
1.22	Internetové zdroje.....	59
Přílohy.....		65

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Fa afafine v Samoa	22
Obrázek 2 – The Rocky Twins	26
Obrázek 3 – Barbette	27
Obrázek 4 – Julian Eltinge.....	28
Obrázek 5 – Bert Savoy	29
Obrázek 6 – Lavern Cummings	29
Obrázek 7 – Divine	30
Obrázek 8 – RuPaul Andre Charles	31
Obrázek 9 – Adore Delano	32
Obrázek 10 – Violet Chachki.....	33
Obrázek 11 – Alaska.....	33
Obrázek 12 – Trixie Mattel.....	34
Obrázek 13 – Conchita Wurst.....	35

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Údaje o respondentech.....	13
--	----

Úvod

Subkultura Drag queens má v České republice poměrně mladou historii, přestože ve světě, a to především v USA, je již delší dobu velmi populární. Účelem Drag queens je stylizování se do role žen. Mnoho jedinců však členy této subkultury neúmyslně zaměňuje s travesti. Primárně jde sice v podstatě o to stejné, svým způsobem jsou ale tyto dva druhy zábavy rozdílné. Dalo by se říci, že v České republice jsou travesti umělci spíše předchůdci dnešních Drag queens.

Drag queens bývají zpravidla muži, a to především homosexuální muži, kteří se převlékají za ženy. Jejich vystoupení zahrnuje tanec, stand-up, lip-sync (neboli synchronizace rtů s textem písně) a někdy dokonce zpěv. Zpravidla vystupují v odvážných kostýmech, bohatém make-upu, vysokých podpatcích a ve výrazných, mnohdy netradičně barevných parukách. Velkou roli při vzniku této subkultury hrála americká televizní reality show RuPaul's Drag Race, která se vysílá od roku 2009. Cílem této show je najít tu nejlepší Drag queens z celého světa. Účastnice jsou v dnešní době velice známé a vlivné osobnosti, které jsou pro mnohé začínající jedince inspirací. Mnoho Drag queens má tyto soutěžící za vzory, díky nimž se odvážily začít dělat něco podobného.

Tato diplomová práce mapuje subkulturu Drag queens v České republice. Pojednává o tom, čím je tato subkultura specifická, o jejím vývoji, a to nejen u nás, ale také v zahraničí. Objasňuje základní pojmy, se kterými bývají Drag queens často spojovány. Těmito pojmy jsou např. travesti, transsexualita či transgender. Vysvětluje také, na jakých místech se Drag queens setkávají, jaké zde mají příležitosti k vystoupení a zda se v České republice najdou organizace, které se snaží tuto subkulturu zviditelnit a podpořit.

Cílem práce je za pomoci kvalitativního výzkumu zjistit, co prožívají české Drag queens, co je k tomuto druhu zábavy vedlo a jaké mají v České republice možnosti. Dále také jaký názor má na toto umění blízké okolí těchto jedinců a zda se u nich již v dětství projevila touha po převlékání se za opačné pohlaví.

V rámci kvalitativního výzkumu je provedeno šest polostrukturovaných rozhovorů s českými Drag queens. Získané informace jsou rozděleny do šesti tematických kapitol tak, aby byly zachyceny důležité stánky života Drag queens.

Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je poskytnout čtenářům komplexní pohled na v České republice poměrně novou subkulturu Drag queens. Popsat, jak členové této subkultury žijí, co prožívají a jaký pohled na tuto subkulturu má majoritní společnost. Mimo to také popsat vývoj této subkultury v České republice a nastínit rozdíl mezi Drag queens, travesti, transsexualitou a dalšími pojmy, se kterými bývají Drag queens mnohdy spojovány.

1.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Informace v teoretické části byly získány prostřednictvím analýzy sekundárních dat. Jde především o internetové zdroje, v některých případech také knižní publikace. Knižní zdroje zabývající se psychologickou tematikou objasňují základní pojmy jako je např. drag, gender, transgender či transsexualita. Dále byly použity internetové články, které přímo souvisí s tematikou Drag queens.

V praktické části se nacházejí informace, které byly získány pomocí kvalitativního výzkumu. Jde především o techniku polostrukturovaného rozhovoru, jehož účelem bylo získání podrobných informací od respondentů, kteří mají osobní zkušenost s tématem Drag queen. Kvalitativní výzkum nám umožňuje danou problematiku poznat více do hloubky, pomáhá odhalit samotnou podstatu zkoumané problematiky, což výzkum kvantitativní dokáže jen velice těžší a mnohdy vůbec ne (Disman, 2002).

Polostrukturovaný rozhovor je pro kvalitativní přístup typický, a proto byl z toho důvodu použit. Před začátkem rozhovoru je připraven seznam základních otázek vztahujících se ke zkoumanému jevu, nemusí se však striktně dodržovat jejich pořadí. Na základě odpovědí od respondentů mohou být v případě potřeby kladeny otázky doplňující (Strauss, Corbinová, 1999).

Osloveno bylo celkem šest osob – Drag queens. Výběr respondentů probíhal pomocí metody sněhové koule, kdy byli osloveni dva respondenti, které autorka znala osobně. Tito respondenti následně poskytli kontakt na zbývající dotazované osoby. Z tohoto důvodu nebyl zapotřebí tzv. gatekeeper, jelikož autorka byla v podstatě sama sobě jakýmsi gatekeeperem. S pěti osobami proběhl rozhovor prostřednictvím osobního setkání. Se zbylým jedním

jedincem proběhl rozhovor za pomoci e-mailové korespondence. Všechny rozhovory se uskutečnily v únoru 2020.

Otázky, které byly kladeny respondentům, jsou rozčleněny do šesti tematických okruhů. První tematický okruh obsahuje základní informace o respondentech, jako je věk, bydliště či zaměstnání, popř. studium. Druhý okruh se týkal obecných otázek vztahujících se k drag působení. Byly zde položeny následující otázky:

- Co Tě přivedlo k dragu?
- Jaké byly Tvoje začátky v dragu?
- Co znamená Tvoje drag jméno?
- Jak ses dostala k prvnímu vystoupení?
- Čím se vyznačují Tvoje vystoupení?
- Co prožíváš, popř. jak se cítíš, když jdeš do společnosti jako Drag queen?
- Kdo Tě inspiruje?
- Jak často vystupuješ?

Třetí okruh otázek se zabývá reakcemi rodičů a blízkého okolí na fakt, že dotazovaní respondenti vystupují jako Drag queens. Sem patří tyto otázky:

- Jak reagovali rodiče na fakt, že vystupuješ jako Drag queen?
- Jak reagovali přátelé a blízké okolí?
- Podporuje Tě Tvoje okolí?

Další okruh otázek se vztahuje k dětství respondentů. Tato kapitola pojednává o tom, zda respondenti projevovali zájem o převlékání se za opačné pohlaví již v dětství.

Předposlední kapitola obsahuje informace vztahující se k samotnému vystoupení a jeho přípravě. Sem patří otázky typu:

- Co všechno obnáší příprava na vystoupení?
- Jak dlouho se na vystoupení připravuješ?
- Jak dlouho trvá nacvičení choreografie?

Poslední kapitola je zaměřena na finanční stránku této zábavy. Zde byly nastíněny otázky zaměřující se na to, jak moc je tento koníček finančně náročný. Co vše si musí Drag queen ke svému vystoupení obstarat nebo jakým způsobem si zajišťuje své kostýmy.

Tabulka 1 – Údaje o respondentech

Respondent	Věk	Aktuální místo bydliště	Zaměstnání	Způsob rozhovoru
Cassiopeia	23 let	Brno	Student	Osobní rozhovor
Dima Arrest	18 let	Mariánské Lázně	Student/Číšník	Osobní rozhovor
Fatale Vanity	22 let	Praha	Make-up artist	Rozhovor přes e-mail
Gigi Stardust	24 let	Praha	Recepční v taneční škole	Osobní rozhovor
Respondent A	22 let	Praha	Prodavač v obchodě s oblečením	Osobní rozhovor
Respondent B	25 let	Praha	Asistent v marketingové firmě	Osobní rozhovor

Dotazované osoby byly před začátkem rozhovoru seznámeny s jeho účelem a poskytly souhlas se zveřejněním svých výpovědí a fotografií. Dva respondenti si však přáli zůstat v anonymitě, jelikož poskytli citlivé informace týkající se např. rodinných záležitostí. Bylo jim proto přiděleno označení Respondent A a Respondent B. Rozhovor a jeho následné zveřejnění proběhlo v souladu s Etickým kodexem České asociace pro sociální antropologii. Všichni dotazovaní jedinci se zúčastnili rozhovoru zcela dobrovolně.

Literární rešerše

Odborných publikací zabývajících se tematikou Drag queen není mnoho, obzvláště pokud se jedná o publikace v českém jazyce.

Prvním dílem, které bylo využito v teoretické části byla anglicky psaná publikace z roku 2006 s názvem *Routledge International Encyclopedia of Queer Culture* od amerického profesora Davida A. Gerstnera. Kniha přináší komplexní pohled na gay, lesbickou, bisexuální, transgender a queer (LGBTQ) komunitu. Zabývá se nejen současnou situací těchto menšin, ale také jejich vývojem po roce 1945. Mimo to také objasňuje základní pojmy týkající se subkultury Drag queens. Kniha je velice uznávaná mezi vědci.

Další publikace je z roku 2012 od psychologa Jana Poněšického a nese název *Fenomén ženství a mužství: psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. Kniha sice přímo nerozebírá téma Drag queens, ale věnuje se spíše genderové identitě z psychologického pohledu, což s tématem této práce úzce souvisí.

Drag umění bývá velmi často zaměňováno za travesti. Přestože jde ve své podstatě o to samé – stylizování se do role žen, tyto dva pojmy jsou přeci jen trochu odlišné. Je tedy nutné vysvětlit, co vlastně travesti znamená, a to velmi dobře popisuje kniha *Sexuální všehochuť* od Radima Uzla. Kniha z roku 2014 se však nezabývá pouze problematikou travesti, ale téměř vším, co je s lidskou sexualitou spojeno.

Kromě travesti bývá subkultura drag spojována také s pojmy jako je transsexualita a transgender, co velmi dobře popisuje kniha s názvem *Velký psychologický slovník* od Pavla Hartla a Heleny Hartlové, která byla vydána v roce 2010 a obsahuje desítky tisíc pojmů z oblasti psychologie, psychoterapie a psychiatrie.

Tematikou sexuality a jejích poruch z lékařského pohledu se zabývá publikace s názvem *Sexuologie pro urology a gynekology*. Autory jsou odborníci zabývající se sexuologií, a to Pavel Turčan, Pavel Pokorný a Tomáš Fait. Kniha je zaměřena na sexuální disfunkce, homosexualitu či deviace jako např. deviaci sexuální identifikace, což je ve své podstatě transsexualismus.

Teoretická východiska

1.3 Základní pojmy

1.3.1 Drag

Pod pojmem „drag“ se skrývá označení pro genderové projevy. Jde o prvky, které jsou vyloženě spjaté buď s mužským, nebo ženským pohlavím. Mezi tyto prvky patří například odlišný styl oblékání, gest, pohybů, způsobu vyjadřování atd. Pod tento pojem spadá Drag queen a Drag king (David A. Gerstner, 2006).

Drag queen je osoba, nejčastěji muž, která se stylizuje do role ženy. Nosí výrazné kostýmy a líčení. Snaží se svým vzhledem působit okázale, dramaticky či naopak komicky. Vystupují v klubech a barech, kde předvádí taneční vystoupení, stand-up comedy či dělají tzv. lip-sync neboli napodobují zpěv. Drag queen dělají nejčastěji homosexuální muži, na orientaci však nezáleží a není výjimkou, že i heterosexuální muži takto vystupují. Samozřejmě nejen muži, ale také ženy se mohou stylizovat do role Drag queen. Drag queen má za úkol nejenom pobavit publikum, dokazují také, že existuje mnohem více genderových identit, než které jsou stereotypně zažity. Některé Drag queens na konci svého vystoupení částečně nebo úplně odhodí své šaty nebo paruku a dají tak na obdiv svoje mužství. Pojem drag bývá často spojován s travesti, transsexualitou či transgenderem. Jedná se však o odlišné termíny, které jsou níže vysvětleny (David A. Gerstner, 2006).

Větší skupina spřízněných Drag queens tvoří tzv. Drag house (popřípadě haus). V čele těchto domů je pak tzv. „Drag mother“. Jde o zkušenou Drag queen, která má pod sebou svoje „Drag daughters“ (Drag dcery). Drag mother je v podstatě takovým učitelem, předává svým „dcerám“ zkušenosti, radí jim, jak se mají oblékat, jak se malovat a jak vystupovat. Bývá pravidlem, že se tyto domy jmenují právě po Drag mother. Vystupují pod společným jménem (Wayback Machine, cit. 2020-01-03).

V České republice dříve tvořila skupina několika Drag queens tzv. Haus of Kova, v čele s Gizelou Kovou (Tisková konference Prague Pride, cit. 2019-07-30).

Haus of Kova sice jako takový již neexistuje, nicméně většina jeho bývalých Drag queens spolu stále vystupují. Pod tímto jménem vedou svůj program na stránkách www.eventbrite.com. Tyto stránky informují o všech nadcházejících vystoupeních (Eventbrite, cit. 2020-04-02).

Jednou z nejznámějších a nejvlivnějších Drag queen je americký RuPaul, který se proslavil se svojí reality show RuPaul's Drag Race, ve které hledá ty nejlepší Drag queens z různých koutů světa. Díky němu se tak Drag queens dostaly do amerických televizních obrazovek a v dnešní době jsou velice populární (Psychology Today, cit. 2020-02-20).

1.3.1.1 Druhy Drag queens

Drag queens mají spousty podob. Některé se se stylizují do role dokonalé divy s okázalým kostýmem a výrazným třpytivým make-upem. Jiné se nezaměřují tolik na dokonalost, ale spíše na komediální stránku. Některé zase vypadají jako bytosti bez pohlaví, které jsou z jiného světa.

Drag ovšem nemusí být jenom muži. Opakem Drag queen je **Drag king**. Jde o ženy převlékající se naopak za muže. Jejich performance jsou velmi podobné, jako mají Drag queens. I ony mají svá herecká, taneční či hudební vystoupení. Ovšem tato forma vystoupení je nejen v České republice ale i ve světě méně obvyklá. Zatím však není jasné proč (Psychology Today, cit. 2020-02-20).

Bio queen je biologická žena, která si přisvojila typický styl Drag queen. Někdy bývá označována jako „Faux Queen“. (Psychology Today, cit. 2020-02-20).

Trans Drag queens jsou transgender jedinci, kteří vystupují jako Drag queen. Jde tedy o ženy, které se narodily jako muži. Vůči těmto jedincům se však ohradil RuPaul. Trans Drag queen podle něj představují jakousi hrozbu, jelikož Drag queen kvůli nim mohou ztratit význam. Není zde to kouzlo převlečeného muže (Them, cit. 2020-01-03).

1.3.2 Transvestitismus

Subkultura Drag queen bývá často chybně spojována s travesti, jelikož v obou případech jde o situaci, kdy se muži stylizují do role žen. Travesti mají však rozdílný styl vystoupení, spíše kopírují zpěvačky. Napodobují jejich gesta, kostýmy, paruky atp. Zatímco Drag queen se zpěvačkami pouze inspiroují, zůstávají však samy sebou (Lui, cit. 2020-03-06).

Tento transvestitismus je složen z latinského slova *trans* – přes a *vestis* – šaty. (Turčan, Pokorný, Fait, 2012)

Transvestitismus představuje jakousi touhu pro převlékání se za opačné pohlaví. Pokud při tomto převlékání dosahuje osoba sexuálního uspokojení, jedná se o sexuální úchylku. Někdy se takovéto chování označuje jako tzv. „velký fetišismus“. Pokud však někdo předvádí travesti představení za účelem zisku, těžko hovořit o sexuální úchylce. Lidé často spojují transvestitismus s homosexualitou. Ne vždy tomu tak je a údajně pouze každý pátý

transvestita je skutečně homosexuálem. U těchto jedinců na rozdíl od transgender osob, není narušen pocit příslušnosti k vlastnímu pohlaví. Znamená to tedy, že pokud se muž transvestita převléká za ženy, stále se cítí být mužem (Uzel, 2014).

„Za typický transvestitismus nemůžeme považovat převlékání do šatů opačného pohlaví u pubertální mládeže, psychicky nevyzrálých jedinců nebo demonstrativně se chovajících tzv. feministů. U těchto lidí není takové chování projevem sexuální úchyvky, ale spíše jakýchsi osobních zmatků, hledání identity nebo osobní frustrace“ (Uzel, 2014, s. 156).

1.3.3 Transsexualismus

Jedná se o rozpojení sexuálního a psychologického pohlaví. Transsexuální osoba není ztotožněna se svým pohlavím a touží po pohlaví opačném. Transsexualita není shodná s homosexualitou ani transvestitismem. Řadí se mezi poruchy pohlavní identity. V České republice je změna pohlaví umožněna. Jde však o velmi dlouhý proces, který musí důkladně vyšetřit a následně ho musí povolit zdravotní komise. Změna je nejprve hormonální, poté chirurgická a nakonec úřední, kdy si jedinec změní veškeré doklady. Při změně pohlaví se neklade důraz na sexuální orientaci (Hartl, Hartlová, 2010).

Transsexuální identita musí u daného jedince trvat minimálně dva roky a nelze ji spojovat s duševní poruchou. U osoby, která má biologicky mužské, psychologicky však ženské pohlaví, se používá výraz „male to female“ (MtF). U biologicky ženského pohlaví a psychologicky mužského pohlaví se používá označení „female to male“ (FtM). Statistické odhady této poruchy jsou pouze přibližné. V posledních letech činí odhad 1:11 900 u jedinců MtF a 1:30 400 u FtM (Turčan, Pokorný, Fait, 2012).

Hlavní význam této poruchy má biologický faktor. Významnou roli zde hrají hladiny pohlavních hormonů a neurotransmiterů (chemické látky zprostředkovávající přenos signálů mezi neurony) v období vývoje plodu od třetího měsíce těhotenství matky. Centrum v mozku, které má na starost sexuální identitu se však utváří mezi 4. a 6. měsícem vývojem plodu (Turčan, Pokorný, Fait, 2012).

Co se týká přeměny pohlaví, nejprve je zahájena hormonální léčba, kdy si mimo jiné musí jedinec zvolit pohlavně neutrální jméno a příjmení. *„Úředníci na matrikách nejčastěji ověřují neutralnost jména podle publikace – Jak se bude vaše dítě jmenovat? od Miloslavy Knappové. Ta uvádí příklady neutrálních křestních jmen a jako neutrální tvar příjmení doporučuje tvary končící na -ů nebo -ý/ích. U ostatních jmen většinou požadují lingvistický posudek“ (Trans*parent, cit. 2020-01-18).*

Za neutrální jméno bývá považováno např. Alex, Chris, Nikola, Robin či Toni/Tony (Trans*parent, cit. 2020-01-18).

Po nasazení hormonů se u biologických žen výrazněji změní celková vizáž. Po nasazeném testosteronu mají hlubší hlas, hrubší kůži a také jim začnou růst vousy. Prsa se mohou zmenšit, za to se více zmohtní ramena a hrudník, zvětší se také chodidla a klitoris. Tuk, který se do té doby usazoval spíš na stehnech, hýždích a prsou, se přesune do oblasti břicha a pasu (Trans*parent, cit. 2020-01-18).

U biologických mužů po estrogeneru naopak narostou prsa, zjemní se pokožka a přestanou vypadávat vlasy. Tělo začne nabývat oblejších křivek, tuk se začne ukládat do oblasti hýždí a steh. Varlata se začnou zmenšovat, zato bradavky jsou citlivější. Hlas se však neztenčí, je ale možné navštívit tzv. řečového terapeuta, který učí jedince mluvit vyšším tónem. Biologický muž zároveň užívá blokátory testosteronu, díky kterým nerostou nové vousy a ochlupení na určitých místech. Problém je však v tom, že stávající kořínky vousů jedinci zůstanou, může si ale kořínky nechat odstranit laserovým zákrokem nebo pomocí elektrolyzy (Trans*parent, cit. 2020-01-18).

Pokud tato hormonální terapie trvá alespoň rok a jedinec k tomu žije reálný život vytouženého pohlaví, může zažádat u odborné lékařské komise o chirurgickou změnu, která vede ke změně pohlaví (Turčan, Pokorný, Fait, 2012).

Není však podmínkou, aby si jedinec po hormonální přeměně nechal chirurgicky změnit pohlaví. Je zaznamenáno mnoho případů, kdy jedinci sice podstoupili hormonální změnu, pohlavní ústrojí, se kterým se narodili, si ale ponechali. Pro tyto případy existuje mnoho pomůcek, které mají za úkol zvýraznit žádoucí genderové rysy. Jedná se např. o „binder“, pomocí kterého mají biologické ženy plochý hrudník, podobný tomu mužskému. Tzv. „packer“ je také určen biologickým ženám. Jde v podstatě o protézu penisu. Někdy se v „packeru“ nachází trubička, která umožňuje močení ve stoje. V jiném případě je jeho součástí také zpevňující tyčka, díky které je možno protézu využívat i při pohlavním styku (Trans*parent, cit. 2020-01-18).

U jedinců FtM je provedena nejprve mastektomie (neboli chirurgické odstranění prsou). Poté je vytvořen neopenis, který však není nutné mít pro úřední změnu pohlaví. V případě jedinců MtF se nejprve řeší demaskulinizace prostřednictvím orchiektomie (chirurgické odstranění varlat) a penektomie (odstranění penisu). Poté je vytvořena neovagina (Turčan, Pokorný, Fait, 2012).

Pokud jedinec nedosáhl 18 let, nebo se nachází v manželství, není možné u něj změnu pohlaví uskutečnit. Po hormonálním a chirurgickém zákroku si jedinec zvolí opět nové jméno,

keré má už buď vyloženě ženskou, nebo mužskou podobu. Na matrice se změni pohlaví a osoba dostane nové rodné číslo. Úřední změna však může být uskutečněna na základě potvrzení terapeuta, který musí odsouhlasit, že je změna definitivně u konce. Osoba se změněným pohlavím nepřichází o rodičovská práva a povinnosti (Turčan, Pokorný, Fait, 2012).

1.3.4 Transgender

V souvislosti s transsexualitou je nutno vysvětlit ještě pojem transgender, často se totiž tyto dva pojmy kryjí. „*Jde o stav, kdy je jedinci při narození na základě vnějších pohlavních znaků určeno pohlaví, které neodpovídá jeho vlastní genderové totožnosti, jeho pohlavní identitě. Tento jev bývá někdy označován jako třetí pohlaví*“ (Hartl, Hartlová, 2010, s. 621).

1.3.5 Queer

Spousta sexuálních menšin, jako jsou např. homosexuálové nebo již výše zmíněné transgender osoby, bývá diskriminováno. Začínají se však stále více ozývat, a vzniká tak mnoho organizací na jejich podporu. S touto problematikou úzce souvisí tzv. queer teorie.

Queer teorie je soubor myšlenek, zaměřuje se na gender a lidskou sexualitu. Dříve samotný pojem „queer“ označoval pouze homosexuály, v dnešní době zahrnuje větší spektrum sexuálních menšin. V širším slova smyslu pojem queer označuje osoby, které nezapadají do heterosexuálního konceptu. V užším smyslu se pojem queer používá jako jednotný název pro tzv. pro LGBT komunitu. (Jagose, 1996)

Zkratka LGBT je zastřešujícím pojmem pro lesby, gaye, bisexuály a transgender osoby. Tento pojem může být ale chápán také jako označení pro osoby, které se svým sexuálním zaměřením odlišují od heterosexuální skupiny, nebo sem také spadají osoby, které se cítí být potlačovány, kvůli svým sexuálním praktikám, např. sadomasochisté nebo právě Drag queen. Existují osoby, převážně muži, které vyloženě vyhledávají sex s Drag queen (Vláda České republiky, cit. 2020-01-11).

Nově se k této zkratce přidaly ještě písmena QI. Dohromady tedy LGBTQI. Písmeno Q označuje queer a I označuje intersexuální osoby. Intersexuální osoby jsou takové, u kterých se v době narození vyskytovaly buď psychické nebo biologické znaky obou pohlaví (Social Protection and Human Rights, cit. 2020-01-11).

Queer teorie tvrdí, že kategorie, skrze které je sexuální identita chápána, je pouze sociální konstrukt, nikoliv dána přírodou. Queer teorie se snaží vymanit z chápání sexuální

identity rozdělené na dva tábory. Odmítá přirozenost heterosexuality. Tvrdí, že neexistuje pouze mužské a ženské pohlaví. Je zastáncem toho, že není dobré dělit sexuální zaměření na heterosexualitu, homosexualitu, popř. ostatní, jelikož to většinou sklouzne do situace, kdy je jedna sexuální skupina nadřazena těm ostatním. Tato teorie bývá však často kritizovaná, jelikož neodkazuje na určitou sexuální menšinu, ale na celé spektrum těchto menšin, z nichž mnoho ani není jednoznačně definováno. Kritizována je také z toho důvodu, že její teoretické práce jsou napsány vědci, kteří používají terminologii, které nemusí širší společnost rozumět (Stanford Encyclopedia of Philosophy, cit. 2020-01-11).

1.3.6 Gender

Jedná se o soubor rolí a znaků, které daná společnost přivlastňuje buď mužskému, nebo ženskému biologickému pohlaví (Hartl, Hartlová, 2010).

Člověk se může genderově identifikovat buď k maskulinitě, feminitě, k oběma pohlavím nebo naopak k žádnému. Margaret Mead ve své práci *Sex and Temperament in Three Primitive Societies* tvrdí, že pohlaví je biologickou charakteristikou, kdežto gender je sociální konstrukt (Margaret Mead, 2001).

Genderqueer

Pojem genderqueer je zastřešujícím pojmem pro genderové identity. Genderqueer neboli genderově nebinární osoba se výlučně neoznačuje za ženu nebo muže, je tedy genderově neutrální (Usher, 2006).

Genderfluid

Za genderfluid se považuje osoba, která není genderově vyhraněna. Pohybuje se na pomezí pohlaví. Osoba se někdy považuje za ženu, někdy naopak za muže. Někdy se pohybuje mezi těmito pohlavími a jindy se naopak pohlavně nevyhraněná (Dictionary, cit. 2020-01-03).

Agender

Agender je osoba, která nemá pohlaví. Necítí příslušnost k žádnému pohlaví. Někdy se používá také označení nongendered, genderless, genderfree či neutrois (Student point, cit. 2020-01-03).

Demigender

Jde o osoby, které se částečně cítí být přikloněny k jednomu genderu a částečně k jinému genderu. Používá se také pojem demiboy nebo demigirl (Student point, cit. 2020-01-03).

Bigender

Bývají takto označováni lidé, kteří cítí, že mají dvě pohlaví najednou, většinou mužské a ženské, nebývá to však pravidlem (Student point, cit. 2020-01-03).

Třetí pohlaví

Pojem třetí pohlaví neznamena, že existují tři pohlaví. Za osobu třetího pohlaví se může označovat kdokoliv, kdo se nepovažuje za muže nebo ženu, ale přiřazuje se k jinému pohlaví. Patří sem aké osoby, které na základně fyzických znaků není možné označit jako ženu nebo muže. Existují státy, jako je např. Austrálie, ve které si od roku 2003 může osoba v dokladech uvést pohlaví s označením „X“ nebo „jiné“ (Trans*parent, cit. 2020-01-03).

Některé tradiční kultury rozeznávají více než dvě pohlaví. V Indii se třetí pohlaví označuje jako „hidžra“. Jedná se převážně o muže, kteří mají sklony k transsexualitě nebo homosexualitě. Dobrovolně se nechávají kastrovat jen zřídka, změna pohlaví pomocí hormonální léčby a chirurgického zákroku je v Indii velmi nákladná, není však neobvyklá. Někteří muži, kteří nepodstoupí kastraci, si pouze zvolí ženské jméno a začnou nosit ženské oblečení. Mezi těmito jedinci se také najdou hermafroditi. Pokud se zde narodí takové dítě, bývá to považováno za velké neštěstí a hanbu pro celou rodinu. Někdy se proto rodiče takovýchto potomků vzdají a předají ho právě hidžrům (Vesmír, cit. 2020-01-03).

V Samoi, která je součástí Polynésie, najdeme tzv. „Fa afafine“, k této skupině jedinců patří ženy v mužském těle. Jedinci si tento způsob života nevybírají, nýbrž jim je předurčen. Velký vliv na to má taky fakt, že v této oblasti je mnoho rodin, ve kterých jsou převážně muži, dochází tak k nedostatku žen, které by obstaraly domácí práce. Dojde tedy k tomu, že nejmladšího syna začne rodina vychovávat jako ženu, která bude zastávat ženskou roli v rodině. Dají mu ženské jméno, oblékají ho do ženských šatů. Ve společnosti jsou velice uznáváni, jelikož mohou zastávat nejen těžkou mužskou práci, ale i tu ženskou (Culture Trip, cit. 2020-01-17).

Obrázek 1 – Fa afafine v Samoa

Zdroj: Culture Trip, 2020-01-17

1.3.6.1 Ženská versus mužská genderová identita

U problematiky ženské a mužské genderové identity nejde pouze o genetické vlivy, kulturně-sociální vlivy a také tradiční rozdělení mužských a ženských rolí. Jde mimo to i o vzájemné interakce, v rámci nichž se tvoří určitá genderová identita. Není neobvyklé, že často vznikají dva tábory – jeden zastává biologicky podmíněné specifikace obou pohlaví, na straně druhé jsou zastánci teorie, že ženská a mužská identita je podmíněna mocenským uspořádáním, tradičními hodnotami a kulturou (Poněšický, 2012).

Postmoderní představa o rovnoprávnosti všech je však v souladu s tezí, že každý jedinec si určuje svou vlastní identitu zcela svobodně a nezávisle na okolí. Ženská a mužská osobnost jsou údajně spíše sociologické kategorie, se kterými naše biologické znaky příliš nesouvisí a takovéto dělení může být bráno jako předsudek. Tyto názory mohou souviset se strachem z omezování svobody, může v tom hrát roli také touha mít všechno – jak to mužské, tak to ženské, resp. mít na výběr. Z psychologického hlediska je tato teorie jakousi obranou proti oboustranným konfliktům, závistí či strachu z opačného pohlaví. Argumenty zastávající názor, že nejsou rozdíly mezi pohlavími a člověk si určí sám, kým chce být, vycházejí ze společensko-politických poměrů (Poněšický, 2012)

Každému jedinci přijde svá genderová identita samozřejmá, nemusí o ní přemýšlet. Jedinec si však svou genderovou identitu uvědomuje až v situaci, kdy hrozí její ztráta.

„Psychická sebereprezentace a identita jsou výsledkem i mimogenderových zkušeností. Důležitou roli hrají ostatní genetické rozdíly, osobnostní temperament a vlohy, vrozené schopnosti a již zmíněné rodinné a kulturní tradice“

Během vytváření vlastního sebepojetí již v ranném věku dítě zaregistruje očekávání a postoj jeho rodičů a přejímá je za své. Díky tomu dítě přejímá jak to ženské, tak to mužské.

1.4 Aktivity, kterým se drag věnují

Hlavním prvkem drag performance je především spojení lip-sync (neboli zpívání na playback) a tance, někdy jde o scénický tanec. Drag může také vystupovat ve stand-up comedy. Není neobvyklé, že si nejedna Drag queen zahrála v divadle nebo ve filmu. Mnoho amerických Drag queen dokonce zpívá a na kontě mají již mnoho alb (Heroine, 2020-02-18).

Mimo tyto aktivity Drag queens moderují také svoje show či jiné akce. Pár českých Drag queens se prošlo po mole módní přehlídky. Jedna česká Drag queen mimo vystoupení šije a navrhuje kostýmy. Drag queen mohou být rovněž také DJ na svých drag show. Repertoár aktivit je tedy velice rozmanitý a Drag queens velice často nezůstávají pouze u jedné (Tisková konference Prague Pride, cit. 2019-07-30).

1.5 Původ pojmu Drag queen

Původ označení Drag queen není zcela jasný a existují dvě teorie týkající se vzniku tohoto označení pocházející z přibližně stejného období.

První teorie tvrdí, že termín pochází již z doby Shakespeara, kdy mužští divadelní herci hráli ženské role. Označení „drag“ neboli česky „táhnout“, souvisí s herci, kteří hráli ženské role. Tito herci si všimli, že tahají dlouhé těžké sukně po podlaze (RuPaul's Drag Race Wiki, cit. 2020-01-11).

Druhá teorie říká, že slovo „drag“ vychází ze zkratky D.R.A.G. - Dressed Resembling A Girl neboli Oblečením připomínající dívku (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

1.6 Historie drag queens ve světě

Subkultura Drag queens není výplod moderní doby. Naopak sahá hluboko do historie, do Shakespeareových časů, kdy se začaly hrát první divadelní hry v divadle Globe v Londýně. V těchto inscenacích mohli vystupovat pouze muži. Pokud divadelní hry obsahovaly i ženské role, nezbývalo hercům nic jiného, než se za ženy převléknout (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

Drag poté začínaly přebírat více individuálnější formy zábavy, když do americké kultury pronikla ženská identita prostřednictvím žánru „vaudeville“. Vaudeville představení získalo na atraktivitě na začátku 20. století ve Spojených státech amerických. Představuje kombinaci komedie, hudby, tance a burlesque k vytvoření nekonvenčního typu živé zábavy.

Zosobnění ženského pohlaví se tak stalo aspektem Vaudeville (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

Převlékání se za ženské pohlaví se dalo dohromady s gay kulturou v 30. letech 20. století, kdy ve Spojených státech probíhala prohibice. Gayové se cítili svobodněji v převlékání se za Drag queens. Díky rostoucí popularitě vznikly spousty gay barů, ve kterých Drag queens vystupovaly. Tyto baru se udržely i po prohibici do 50. až 60. let. I přes kritiku širší kultury a policejních razií na tyto bary homosexuální kultura pořád vzkvétala. Byla to právě mafie, která homosexuální komunitu podporovala. V roce 1966 zakoupil člen této rodiny Stonewall v Greenwich Village na Manhattanu, který se pak v roce 1969 stal centrem homosexuální a tím pádem i drag kultury (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

V popředí tohoto hnutí stála Drag Queen Flawless Sabrina, která uspořádala několik průvodů po celých Spojených státech, které byly podobné tradičním průvodům krásy. Zde se představovaly tehdejší Drag queens. Stala se velice populární, byla dokonce hostem veřejné talk show, což do té doby bylo nevídané. Za své výstupy byla však mnohokrát zatčena (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

Členové LGBTQ začali v 70. letech 20. století svou kulturu rozšiřovat za hranice Manhattanu, do sousedství jako např. Harlem či Washington Heights. Drag queens kultura se pomalu stávala součástí mainstreamové společnosti, např. v show Timiho Curry, Rocky Horror Picture nebo ve vystoupení Davida Bowieho (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

V 80. letech došlo ještě k větším experimentům. Začaly vznikat o Drag queens filmy a hudba. V 90. letech už společnost Drag queens zcela přijala díky RuPaul Charles. Tento muž zcela změnil moderní historii Drag queens. Na scénu přišel na konci 80. let v New Yorku. Se svojí písní „Supermodel“ z roku 1993 se stal celosvětově úspěšným umělcem. Jako první Drag queen se také stal tváří kosmetické značky, měl dokonce svojí talk show a ranní rozhlasovou show. V roce 2009 přišel se svou vlastní reality show RuPaul's Drag Race, ve které spolu soutěží Drag queen z nejrůznějších koutů světa, jak již bylo zmíněno výše (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

1.7 Historie Drag queens v České republice

Předchůdkyněmi Drag queens show u nás jsou travesti show, které byly provozovány již za minulého režimu. Jelikož ale většinu travesti umělců tvořili homosexuálové, museli kvůli komunistické nadvládě, kdy byla homosexualita a vše s ní spojené potlačováno, svou zálibu skrývat. Čeští transvestité tak vystupovali pouze na soukromých večírcích, v ateliérech či utajených gay klubech. Postupem času se tato vystoupení stávala čím dál tím více slavnější.

Jelikož byl výběr módy v této době značně omezenější, o to více museli být transvestiti kreativnější. Své kostýmy si tvořili například z ubrusů či prostěradel. Vystupovali na tehdejší známé písně např. od zpěvačky Heleny Vondráčkové či Věry Špinarové. Pojem travesti lidé v té době ještě tolik neznali, proto označovali tyto vystoupení spíše jako „živé klipy“. První podnik, který pořádal travesti show, byla vinárna U Mikuláše Dačického v Praze na Smíchově. Jednalo se o první klub, kde spolu mohli muži tancovat. Provozovány byly však pouze „pololegálně“, jelikož se tyto vystoupení pořádaly v sobotu, kdy bylo oficiálně zavřeno. Nyní tento podnik funguje jako klasická restaurace (Česká televize, cit. 2020-01-11).

Po pádu komunistické vlády se začaly travesti vystoupení odehrávat i před širokou veřejností. Tyto show byly velice populární, jelikož to pro české publikum bylo něco naprosto nového, co do té doby vůbec neznalo. Lidé to brali jako pouhou recesi, ne jako sexuální orientaci. V 90. letech byly snahy zařadit gay minoritu do většinové společnosti, travesti show se tak dostaly do České televize. Tato forma zábavy způsobila obrovský boom. Začaly vznikat travesti soubory, po Praze vyrostlo několik klubů, ve kterých se pořádaly tyto formy vystoupení. Travesti umělci jezdili po celé republice, vystupovali v kulturních domech, v divadlech, či hospodách, a dokonce i na parnicích, které se plavily po Vltavě. Ještě do roku 2012 existovalo těchto parníků s travesti show 53 (Česká televize, cit. 2020-01-11).

Po roce 2000, kdy travesti umělci navštívili takřka celou republiku včetně Slovenska, začala tato forma zábavy ztrácet na exkluzivitu, a tak na jejich místa postupně nastoupili mladší umělci, kteří přinesli něco nového, neokoukaného. Začali vystupovat na písně populárních zahraničních umělkyň, jako je např. Britney Spears nebo Lady Gaga. Typické prvky jejich kostýmů už netvořily péřová boa a velké klobouky, ale latexové oblečky, flitrové body a velice výrazný a pokud možno co nejoriginálnější make-up. (Česká televize, cit. 2020-01-11).

1.8 Známé Drag queens z historie

1.8.1 The Rocky Twins

Šlo o dva norské talentované bratry, kteří se proslavili ve Francii. Svoji kariéru odstartovali svým debutovým vystoupením The Dolly Sisters v roce 1928 v Paříži. Poté zazářili ve francouzském filmu L'Argent. Dokonce se dostali do Ameriky, kde vystupovali v Kalifornii. Zde si jich všiml známý režisér a obsadil je do svého filmu Blondie of the Follies (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

Obrázek 2 – The Rocky Twins

Zdroj: Louise Brooks Society, 2020-01-14

1.8.2 Barbette (1898–1973)

Barbette alias Vander Clyde se narodil v Texasu v roce 1899. Ve své době byl jednou z nejznámějších Drag queens v Evropě. Nejprve vystupoval jako žena po boku dalších herců, později zdokonalil svoji sólovou dráhu a pronikl do vaudeville. Jako Barbette se objevil i v Harlemské opeře v roce 1919 (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

Diváky okouznil svým ženským vzhledem a pohyby. Na konci svého vystoupení stál paruku a odhalil se jako muž. Toto odhalení udělalo jeho představení jedinečným a právě díky tomuto prvku se tak proslavil. Vystupoval na známých místech, jako je např. Casino de Paris či Moulin Rouge. Jeho kariéru ukončilo závažné onemocnění (Dangerous Minds, cit. 2020-01-11).

Obrázek 3 – Barbette

Zdroj: All That's Interesting, 2020-02-20

1.8.3 Julian Eltinge (1881–1941)

Julian Eltinge vlastním jménem William Dalton působil na začátku 20. století ve Spojených státech amerických. Patřil mezi nejoblíbenější herce a baviče své doby. Už v období puberty se převlékal za ženy a pořádal svá vystoupení. Svoji hereckou kariéru odstartoval v divadle, kde se hrály Shakespearova dramata. Poté se dostal do New Yorku, kde získal roli v Broadwayském muzikálu. Zde dostal roli, do které se naprosto vžil. Hrál muže, který se převlékal za ženu. Tato role ho proslavila. Dokonce byl povolán anglickým králem Edwardem VII., i on chtěl jeho vystoupení vidět. Eltinge dokázal dokonale navodit iluzi ženy, proto si ho publikum natolik zamilovalo. Dokázal napodobovat tehdejší ženské umělkyně, které nosily spoustu make-upu, paruky, peří, korzety, flitrové šaty apod. Byl pohybově nadaný a uměl zpívat. Měl své specifické pohyby, podle kterých ho každý poznal. Měl schopnost zpívat contralto voice (protikladný hlas). Stal se jedním z nejlépe placených herců, dokonce předběhl Charlieho Chaplina. Vydělal si až 5 000 dolarů týdně. Přidal se také k vaudeville a vytvořil svůj vlastní soubor The Julian Eltinge Players. Mimo to se také zajímal o film. Mezi lety 1914–1925 zfilmoval několik svých nejúspěšnější divadelních představení. Dodnes nikdo neví, zda byl homosexuál či nikoliv, jelikož v době, kdy vystupoval, byla

homosexualita potlačovaná. Nikdo ho nikdy neviděl ani s mužem ani se ženou (Los Angeles Public Library, cit. 2020-01-11).

Obrázek 4 – Julian Eltinge

Zdroj: All That's Interesting, 2020-02-20

1.8.4 Bert Savoy (1888–1923)

I on působil na začátku 20. století. Vše začalo tak, že se oženil s herečkou. Oba spolu pracovali na vaudevilleových představeních. Byl známý svými precizními kostýmy a svými specifickými frázemi. Savoy a jeho divadelní partner Jay Brennan vystupovali po celé zemi. V roce 1923 Savoyovu kariéru ukončila tragická událost, kdy ho zasáhl blesk při procházce po Long Beach na Long Islandu. Jay Brennansi poté našel jiného umělce, který se vydával za Savoy a jejich vystoupení pokračovalo až do poloviny 30. let (TG Forum, cit. 2020-01-12).

Obrázek 5 – Bert Savoy

Zdroj: Zdroj: All That's Interesting, 2020-02-20

1.8.5 Lavern Cummings

Lavern Cummings působila především v 50. letech 20. století a vynikala díky své kráse a sopránovému hlasu. Cummings vystupovala s něčím, co je dnes známé jako „split voice“. Měla schopnost zpívat jak nízké, tak vysoké tóny. Získala ocenění v neobvyklé amatérské pěvecké soutěži pro muže, kteří uměli zpívat jako ženy. Vystupovala pravidelně v klubu, který byl zaměřený na mužská vystoupení, jež dokážou napodobit ženský hlas (All That's Interesting, cit. 2020-01-11).

Obrázek 6 – Lavern Cummings

Zdroj: All That's Interesting, 2020-02-20

1.8.6 Divine (1945–1988)

Divine byla průkopnice moderních Drag queens a jedna z prvních, která se dostala do podvědomí široké veřejnosti. Působila v 70. letech a u publika si získala obdiv díky svému do té doby velice originální vzhledu. Podle jejího typického výrazného obočí, výrazných modrých očních stínů a červených rtů vznikla dokonce postava čarodějnice Urshuly v pohádce Malá mořská panna od Disney (The Vintage News, cit. 2020-01-18).

Přestože zemřela mnoho let předtím, než vznikla reality show RuPaul's Drag Race, byla jí v této show věnována celá série (RuPaul's Drag Race Wiki, cit. 2020-01-18).

Americký magazín označil Divine jako „Drag Queen of the Century“ (česky Drag queen století). I desítky let po jejím úmrtí má stále mnoho fanoušků. Byla založena společnost Divine Official Enterprises, LLC, která si klade za cíl udržet dědictví Divine (Divine, cit. 2020-02-18).

Obrázek 7 – Divine

Zdroj: Bustle, 2020-02-20

1.9 Známé Drag queens ze současnosti

Ikony dnešní Drag queens jsou především účastnice již výše zmíněné reality show RuPaul's Drag Race. Mezi vůbec ty neoblíbenější patří kromě samotného RuPaula Charlese

také Adore Delano, Violet Chachki či Trixie Mattel. Po celém světě mají miliony fanoušků. Mnoho z nich vydává svou hudbu. Velmi často se objevují jako hosté v nejrůznějších talkshow. Mimo to se většina Drag queens zabývá charitativními činnostmi nebo bojuje za práva LGBTQI jedinců.

1.9.1 RuPaul Andre Charles

RuPaula můžeme považovat za drag ikonu. Bývá označován jako nejkomerčnější a nejúspěšnější Drag queen ve Spojených státech amerických. Téměř všechny Drag queen po celém světě k němu vzhlíží. Jak již bylo řečeno, je známý především díky své reality show RuPaul's Drag Race, ve které hledá ty nejlepší Drag queens z celého světa. Show nejenže moderuje, je ale také hlavním porotcem. Tato show má nyní po celém světě miliony diváků. Soutěž běží od roku 2009 a nyní se chystá již 12. řada. Podařilo se mu proslavit přes 120 Drag queens. Nebyl to však jeho jediný pořad. V letech 1996–1998 měl svou talkshow s názvem The RuPaul Show, do které si zval známé hudební hvězdy. Přestože je mu skoro 60 let, je stále úspěšný. Kromě toho, že má svůj pořad, který moderuje, žíví se také zpěvem, herectvím a modelingem. V roce 2017 se umístil mezi 100 nejvlivnějšími lidmi na světě. Dokonce můžeme najít jeho voskovou figurínu ve známém muzeu Madame Tussauds v New Yorku a na Hollywoodském chodníku můžeme narazit na jeho hvězdu (RuPaul Official Site, cit. 2020-02-15).

Obrázek 8 – RuPaul Andre Charles

Zdroj: Nexter, 2020-01-14

1.9.2 Adore Delano

Adore Delano je Drag queen, která se snaží od ostatních odlišit svou vizáží. Příkladně se především k rockerskému vzhledu. Patřila mezi soutěžící v reality show RuPaul's Drag Race. Prezentuje se jako genderqueer (Adore Delano, cit. 2020-01-18).

Obrázek 9 – Adore Delano

Zdroj: Drag Official, 2020-02-20

1.9.3 Violet Chachki

Violet zvítězila v 7. řadě reality show RuPaul's Drag Race. I ona se snaží od ostatních odlišit. Je známá pro své burlesque vystoupení. Mimo to dělala modelku několika celosvětově známým značkám oblečení, a dokonce se stala tváří značky dámského spodního prádla. Stejně jako Adore Delano i ona balancuje na pomezí pohlaví a sama sebe identifikuje nebinární neboli genderqueer (RuPaul's Drag Race Wiki, cit. 2020-01-18).

Obrázek 10 – Violet Chachki

Zdroj: Vogue, 2020-02-20

1.9.4 Alaska

Alaska, někdy také Alaska 5000, Alaska Thunderfuck nebo Alaska Thunderfun je americký umělec a finalista 5. řady RuPaul's Drag Race. Věnuje se především hudbě a na kontě má již několik alb. Mimo svého někdy až mimozemského vzhledu se proslavila také tím, že byla 4 roky ve vztahu s jinou Drag queen. Rovněž byla účastnicí RuPaul's Drag Race. Alaska má tři Drag daughters jménem Nevada Thunderfuck, Florida Thunderfuck a Nebraska Thunderfuck (RuPaul's Drag Race Wiki, cit. 2020-03-09).

Obrázek 11 – Alaska

Zdroj: Cosmopolitan, cit. 2020-03-09

1.9.5 Trixie Mattel

Trixie Mattel je známá především pro svůj bizarní vzhled připomínající panenku Barbie. Rovněž i ona byla účastnicí soutěže RuPaul's Drag Race. Kromě svých show točí také hudební klipy, vystupuje v divadle a má svou kosmetickou značku (Trixie Mattel, cit. 2020-01-18).

Obrázek 12 – Trixie Mattel

Zdroj: Trixie Mattel, 2020-02-20

1.9.6 Conchita Wurst

Conchita Wurst je známá převážně v Evropě. Pochází z Rakouska a proslavila se díky pěvecké soutěži Eurovision Song Contest 2014, kde diváky šokovala svým vzhledem. Spolu s dámskými šaty má však na tváři plnovous. Na rozdíl zmíněných Drag queen se Conchita věnuje pouze zpěvu a moderování. Stala se výraznou postavou LGTB komunity a v roce 2019 se stala hlavní tváří EuroPride (Conchita Wurst, 2020-01-18).

Obrázek 13 – Conchita Wurst

Zdroj: Frooty, 2020-01-18

1.10 Organizace a akce podporující Drag queen

Zatímco ve světě, a to především v Americe, se koná nespočet akcí, které se snaží zviditelnit a podpořit subkulturu Drag queens, v České republice je podobných akcí o něco méně. Otázkou zůstává, proč tomu tak je. Zda je to tím, že má tato subkultura v naší zemi poměrně mladou historii, nebo na takovýto druh umění není široká veřejnost ještě připravena? Tak či onak postupem času zejména v Praze akcí pomalu ale jistě přibývá, stejně tak jako nových Drag queens.

Vůbec jednou z největších akcí oslavující kulturu Drag queens je bezpochyby tzv. DragCon. Ve své podstatě se jedná o veletrh. Na této události mají fanoušci možnost setkat se neslavnějšími účinkujícími již několikrát zmíněné soutěže RuPaul's Drag Race. Pořádají se zde nejrůznější diskuze, rozhovory, autogramiády a taneční či pěvecká vystoupení. Mimo to jsou zde také prodejní stánky s nejrůznějšími kostýmy, kosmetikou či parukami. První DragCon se uskutečnil v roce 2015 v Los Angeles. Od roku 2017 se pravidelně DragCon koná v i New Yorku. V roce 2020 se uskutečnil poprvé také ve Velké Británii. Jak v Los Angeles, tak v New Yorku se posledního ročníku zúčastnilo přes 100 000 návštěvníků. Organizátoři dokonce tyto události poprvé v roce 2019 rozšířily z původních dvou dnů na tři dny. Nejčastějšími návštěvníky jsou osoby ve věku 18 až 34 let. Z toho je 60 % žen a 40 % mužů. Zhruba 60 % fanoušku DragConu se identifikuje jako LGBTQ a zbylých 40 % jako heterosexuální (Glossy, cit. 2020-02-16).

V roce 2019 se poprvé konala podobná akce, ne však v takové míře v Jihoafrické republice, hostujícími městy byl Johannesburg a Kapské město (The South African, cit. 2020-02-16).

Ve Velké Británii se mimo DragConu koná také akce s názvem Drag World, což je v podstatě obdoba DragConu. V roce 2018 se této akci zúčastnilo přibližně 12 000 návštěvníků (Drag World, cit. 2020-02-16).

V roce 2018 se konal také první ročník festivalu s názvem King Fest a to v hlavním městě Texasu. Tato událost je určena především Drag kingům a pořádá ji americká nezisková organizace Austin International Drag Foundation Inc., která byla založena v roce 2014 za účelem vytvoření a podpoření drag komunity. Tato organizace nejenže podporuje začínající drag umělce, v budoucnu jim chce také poskytovat např. právní poradenství (Austin International Drag Festival, cit. 2020-02-16).

V americkém Colombusu v Ohiu se již od roku 1999 koná Drag King Extravaganza. Byla to údajně vůbec první akce, kde se sešli Drag kingové a jejich fanoušci. Jelikož se komunita Drag kingů stále více rozrůstala, od roku 2003 se každý ročník koná v jiné zemi. Proběhl už např. v Minnesotě, Illinois nebo v Kanadě. Setkávají se tu Drag kingové z celého světa. Postupem času byl vyvíjen tlak na organizátory, aby rozšířili zaměření nejen na Drag kingy, ale i ostatní formy genderového vyjádření. Od roku 2005 se tak rozšířilo zaměření tohoto festivalu na všechna pohlaví (The International Drag King Community Conference, 2020-02-16).

Jednou z organizací, která také podporuje komunitu Drag queen, je bezpochyby Drag Queen Story Hour (DQSH). Vznikla v San Franciscu, působí v několika státech USA a také např. v Japonsku. V této organizaci jde o to, že Drag queens a Drag kingové čtou dětem pohádky a vymýšlí spolu různé aktivity. Děti tak mohou nahlédnout do světa, ve kterém se lidé mohou oblékat, jak chtějí. Drag queen tak rozbourají jejich zažitou představu o pohlaví (Drag Queen Story Hour, cit. 2020-02-16).

Obdobná akce se konala i u nás v Praze. Čtení pohádek dětem na Střeleckém ostrově se konalo během Pride Weeku v roce 2019. Pohádky předčítaly dvě drag queen působící v České republice, jedna četla v anglickém jazyce a druhá v jazyce českém (Prague Pride, 2019).

V rámci tohoto Pride týdne se koná mnoho akcí, debat, diskuzí či setkání, a to vše za jedním účelem – snahy o podporu a prosazení práv LGTB komunity. Právě tento ročník byl zaměřený mimo jiné i na drag komunitu. Mimo čtení pohádek dětem se tak konalo několik akcí, workshopů a diskuzí s českým Drag queens (Prague Pride Mag, 2019).

V prosinci 2019 se v rámci českého queer filmového festivalu Mezipatra pořádaly dvě akce s názvem Queerety, na kterých vystupovalo několik českých Drag queens. Na festivalu jsou mimo to promítány filmy s LGBTQI tematikou (Mezipatra, cit. 2020-02-16).

Česká organizace Trans*parent z.s. se snaží prosadit práva transgender, genderqueer a nebinárních osob. Sdružení působící od roku 2015 usiluje o přijetí trans jedinců majoritní společností jednak po společenské stránce, ale i po stránce legislativní. Organizace se snaží tyto jedince spojovat. Pořádá společenské události, diskuze, či workshopy o genderové problematice. Poskytuje těmto osobám také právní poradenství zdarma. Díky kooperaci s médii buduje pozitivní, reálný a pravdivý obraz na trans komunitu. Momentálně plánuje pomoci se zapojením do pracovního procesu transgender jedincům, pro které je z důvodu genderové identity těžší získat zaměstnání (Transparent Prague, cit. 2020-02-16).

1.11 Situace v ČR nyní

Subkultura Drag queens nabírá v České republice v posledních letech na velké oblibě. „Královný“ se soustředí především na Prahu. Zde si stihly zhruba za tři roky svého působení vybudovat fanouškovskou základu, která čítá několik stovek členů. Drag Queens se dostávají do popředí nejen díky svým klubovým vystoupením, ale také díky médiím, která si jich stále více všímají.

Vůbec jednou z první Drag queen, která se objevila v České republice, byl umělec vystupující pod pseudonymem Chlorophyl von Needle, a to přibližně 3 roky zpátky. Její vystoupení byla zaměřena především na burlesque (Tisková konference Prague Pride, cit. 2019-07-30).

Burlesque je speciální taneční vystoupení kabaretního typu, jejichž součástí je zesměšnění či nadlehčení určité situace. Typickými prvky burleskního vystoupení jsou péřová boa, korsety a tance na židlích (Oxford Learner's Dictionaries, cit. 2020-02-20).

Později se začaly přidávat další české Drag queens, které vystupovaly v pražském gay klubu Friends. Což bylo vůbec poprvé, jelikož do té doby se na tomto místě pořádaly pouze travestity vystoupení. Tento klub se postupem času stal pro české Drag queens takovým „odrazovým můstkem“ k dalším vystoupením. K dosavadním stávajícím českým Drag queen se přidala Drag queen až Miami říkající si Gizela Kova, určitou dobu vystupovala po boku travesti. Postupem času se jí povedlo natolik zviditelnit, až to došlo do situace, kdy každý čtvrtek v tomto klubu patřil jen jí. Na svá vystoupení si zvala hosty – Drag queens. Dala jim tak možnost s ní vystupovat a zároveň dostat více do podvědomí lidí Drag queens komunitu. Většina těchto Drag queens, než začala vystupovat, byla totiž vidět pouze na internetu. V prosinci 2018 Gizela založila svůj Haus of Kova, který měl zhruba 7 členů. Začaly

pravidelně vystupovat každý týden a dostaly se tak do popředí této subkultury (Tisková konference Prague Pride, cit. 2019-07-30).

V prosinci 2018 se objevily dvě Drag queens na feministické akci, kterou natáčela Česká televize, což byla další velká příležitost, jak subkulturu drag více zviditelnit (Česká televize, 2020-02-19).

Travesti bylo kvůli drag vystoupení stále více na ústupu. V lednu 2019 se dvě Drag queens objevily se svojí show na Transgender plesu. Začátkem roku 2019 proběhla také do té doby největší drag show – Queen on the Run, kde vystupovaly všechny nejnámější drag v Praze. Pořádala ji a současně také moderovala Drag queen Gizela Kova. Tímto se dragu otevřely dveře do dalších klubů – převážně gay klubů, začaly se hrnout nabídky nejrůznějších vystoupení (Tisková konference Prague Pride, cit. 2019-07-30).

V březnu 2019 se další česká Drag queen Hayley The Strange dostala do televize, kde poskytla rozhovor, což byl další důležitý milník, a Drag queen se opět o něco více dostaly do popředí (Óčko, cit. 2020-02-19).

V půlce roku 2019 se konala show s názvem Dragoulic, které se dokonce zúčastnila zahraniční hvězda účinkující v show RuPaul's Drag Race. Byla to Yuhua Hamasaki, účastnice 11. řady. Na této akci vystoupilo po jejím boku také několik českých Drag queen (Mecca, cit. 2020-02-19).

Začátkem srpna 2019 se konal již tradičně Pride week. Jak už bylo výše zmíněno, tento ročník byl zaměřený na Drag queens. Mimo jiné se v rámci těchto oslav konala tisková konference s Gigi Stardust, která tak objasnila novinářům, co je to Drag queen, rozdíly mezi drag a travesti, vývoj subkultury drag v ČR apod. Této konference se zúčastnily přední české televize, rádia a deníky (Tisková konference Prague Pride, cit. 2019-07-30).

V rámci tohoto týdne se také konala akce s názvem Queens on the run II, jednalo se tak o pokračování velké úspěšné show konající se začátkem roku. Této akce se zúčastnilo zhruba 700 lidí. Objevily se zde mimo jiné drag queens z Paříže, Berlína či z USA (Travel Gay, cit. 2020-02-19).

Završením Pride týdne byla akce Prague Pride Parade. Na této akci dostaly příležitost vystoupit na hlavní scéně všechny známé české drag, a to před 30 000 návštěvníky (Prague Pride, cit. 2020-02-19).

Díky tomu se naskytla další obrovská příležitost jak zviditelnit drag. S Gizelou a Gigi vyšly články v různých novinových denících a časopisech. Některé z drag dokonce měly svoje alegorické vozy, které jsou součástí průvodu (Prague Pride, 2019-08-10).

Do té doby všechny Drag queen vystupovaly po jednom boku. Po Pride se však začaly rozdělovat a kvůli sporům začaly vznikat i jiné Hausy.

Drag queen Hayley The Strange se stala členkou Prague Burlesque, což je známá skupina burlesek, která vystupuje pravidelně v podniku Royal, což je jak divadlo, tak i klub (Royal, cit. 2020-02-19).

V říjnu 2019 se Drag queen Just Karen alias Karel Vladyka zúčastnila dokonce Show Jana Krause, kde osvětlila, čím se vyznačuje umění drag (Prima, cit. 2020-02-19).

Na konci října 2019 pořádala jedna česká Drag queen halloweensky laděnou show s názvem Blood Ball, kde vystupovaly některé české drag (Divadlo, cit. 2020-02-19).

Další velká akce se konala v listopadu 2019, kdy proběhla jedna z největších gay party u nás. Na této akci vůbec poprvé vystoupila Drag queen, a to Gigi Stardust (OMG – Black and White, klub Mecca, 2019-11-30)

O dva měsíce později se konala speciální vánoční party v čele s Gizelou Kovou, kde vystoupilo už jen několik vybraných drag, včetně zpěváka z konzervatoře (Christmas Queens: a HoliSlay Drag Show Musical, Teatro Music Club, 2019-12-21).

Mimo tyto zmíněné akce se stále pravidelně konaly menší vystoupení v klubu Friends. Rok 2019 byl tedy pro české Drag queens přelomový. Postupem času si vybudovaly svoje stálé publikum. Někteří fanoušci dojíždějí do Prahy např. z Ústí na Labem či Kladna, a i když vidí svoje oblíbené Drag queens zadarmo každý týden v klubu Friends, neváhají si však koupit lístek na větší show.

1.12 Podniky, ve který drag vystupují

Asi nejznámějším českým podnikem, kde pravidelně vystupují Drag Queens je gay klub Friends, nacházející se v centru Prahy. Pravidelně každý týden je minimálně jeden večer zaměřený na Drag Queens. V rámci těchto večerů mají několik vystoupení. Mimo to zde také mají pravidelně vystoupení i travesti umělci (Friends Life, cit. 2020-02-16).

Dalším místem, kde můžeme na Drag Queens v Praze narazit, jsou Patra. Jedná se o galerii, kavárnu a bar v jednom (Patra, cit. 2020-02-16).

V Patrech se pořádají nejrůznější projekce, např. každý týden se tu pravidelně promítá RuPaul's Drag Race. Mimo to se zde konají také kvízy, které moderují samy Drag queens. Tyto kvízy jsou zaměřeny na queer tematiku. Pořádá se zde také Drag Karaoke, což rovněž moderuje Drag Queen (Rozhovor s Drag Queen Gigi Stardust, cit. 2020-02-16).

Mimo to také české Drag queens hostují i v dalších klubech, převážně gay klubech. Nejedná se však o pravidelné akce, ale spíše velmi nahodilé. Věrní fanoušci si je zvou dokonce na narozeninové oslavy, večírky, svatby a další akce.

1.13 Drag jména

Jméno, které se Drag queen zvolí, je pro ni velmi důležité. Mělo by vypovídat o tom, kým je. Příkladem může být drag queen jménem Trixie Mattel, která vypadá jak živá panenka Barbie od Mattela. Naopak některé Drag queens si pouze poženštily svá mužská jména, jako např. Alexis Michelle (pravým jménem Alex Michaels). Mezi nejpoblárnější jména patří ovšem ta, která jsou vtipná nebo dobře zvučná. Mezi taková jména patří např. Dee Licious (od anglického slova „delicious“, česky „chutný“ či „lahodný“), Kim Chi (korejská drag queen, která si zvolila jméno podle korejského národního jídla zvané „kimchi“), Sham Payne (od slova „Champagne“) nebo Eggz Benedict (vejce benedikt). Jiné drag queen si zvolily vyloženě ženské jméno. Za zmínku stojí např. Chi chi LaRue, Honey Mahogany, Yara Sofia nebo Jackie Beat. Tato jména mají výhodu v tom, že jsou zvučná, některá se rýmují a jsou dobře zapamatovatelná (Ranker, cit. 2020-01-12).

1.14 Slovník drag

Postupem času si Drag queens vytvořily svůj osobitý slovník. Velkou mírou k tomu přispěla právě show RuPaul's Drag Race, proto všechny tyto výrazy pochází z angličtiny. Nutno podotknout, že spousta výrazů je spíše vulgárního charakteru. Za zmínku tak stojí např.:

- **Butch Queen** – je taková Drag queen, která má spíše maskulinní vzhled.
- **Five O'Clock Shadow** označuje situaci, kdy drag queen začnou čerstvě růst vousy na její oholené tváři. Typické je potom šedivé zbarvení tváře, viditelné i přes make-up.
- **Flipper** (česky ploutev) představuje falešné odnímatelné zuby, kterými si Drag queen překryje své zuby, aby dosáhla dokonalého vzhledu.
- **Fishy** (česky rybí) – tento termín označuje Drag queen, která velmi přesvědčivě vypadá jako žena. Drag queen tento termín považují za kompliment, kdežto normální ženy to mohou považovat za urážku.
- **Garage doors** (česky garážová vrata) je slovní spojení, které označuje situaci, kdy si Drag queen nanese na oční víčka pouze jedna barvu stínů
- **Chicken Cutlets** (česky kuřecí řízečky) je slangový termín vyjadřující vycpávku, které Drag queens používají, aby vytvořily iluzi ženských prsou.

- **Kai-Kai** označuje pohlavní styk mezi dvěma Drag queens.
- **Padding** (česky vycpávka) je označení pro vycpávku, kterou si Drag queens dávají na boky a hýždě, aby jejich silueta vypadala co nejvíce žensky.
- **Tuck** (česky zastrčit) označuje akt, kdy si Drag queens zalepí lepicí páskou svoje genitálie k vytvoření iluze ženské vagíny. Této iluze může dosáhnout také speciální vložkou, kterou vsune do spodního prádla (RuPaul's Drag Race Wiki, cit. 2020-01-12).

Vlastní práce

Praktická část je zaměřena na rozhovory s českými Drag queens, kterých bylo osloveno celkem šest. Získané informace jsou rozděleny do šesti tematických kapitol.

V první kapitole jsou představeni respondenti. Kapitola obsahuje základní informace o nich a také fotografie. Druhá kapitola se týká obecných informací o respondentech. Obsahuje odpovědi týkající se např. toho, jak respondent objevil zkoumanou subkulturu, jakým způsobem si zvolil svůj pseudonym, jaké byly jeho začátky, či kdo ho inspiruje. Třetí kapitola se zabývá reakcí nejbližšího okolí na tento druh umění. Výpovědi pojednávají o tom, jaký názor na Drag queen mají členové rodiny, spolužáci či kolegové. Čtvrtá kapitola se věnuje dětství. Zda se u respondentů již v mladším věku projevil zájem o převlékání se za jiné pohlaví. Předposlední část je věnována samotným vystoupením a jeho přípravě. Poslední část se věnuje finanční stránce, tedy jak moc je tato záliba finančně náročná, zda se mohou Drag queens svými vystoupeními uživit či jakým způsobem si obstarávají kostýmy.

1.15 Základní informace o respondentech

Tato kapitola obsahuje základní informace o respondentech, jako je věk, bydliště, umělecké jméno, jak dlouho již vystupují jako Drag queen, zaměstnání, popř. vzdělání apod. Mimo to jsou zde také po odsouhlasení přiloženy jejich fotografie. Někteří respondenti si přáli zůstat v anonymitě. Jsou proto vedeni jako Respondent A a Respondent B.

Gigi Stardust

Prvním respondentem je 24letá Gigi Stardust, vlastním jménem Ondřej. Pochází z Kolína, ale několik let již bydlí v Praze ve sdíleném bytě se spolubydlicími. Pracuje jako recepční v taneční škole. Drag se věnuje zhruba rok a půl. Od mládí však vystupoval s taneční skupinou, zaměřující se na latinskoamerické tance. V rámci těchto vystoupení měl několik choreografií, ve kterých vystupoval jako žena. Nebylo to však v takové formě, jako je tomu nyní. Momentálně se nenachází v partnerském vztahu, bývalý partner ho však v jeho zálibě podporoval. Tento respondent je nyní v procesu přeměny mužského pohlaví na ženské. Po této změně má v plánu pokračovat se svými vystoupeními.

Dima Arrest

Dima Arrest, vlastním jménem Ivo. Je mu 18 let a pochází z Mariánských Lázní, kde také žije se svými rodiči. Momentálně studuje třetím rokem hotelovou školu a ve volných

chvilích pracuje jako číšník. Stejně jako Gigi Stardust i on vystupuje jako Drag queen zhruba rok a půl. Momentálně partnera nemá.

Cassiopeia

Třetí respondent je Cassiopeia, pravým jménem Dan. Danovi je 23 let. Žije v Brně, kde studuje právnickou fakultu. Jelikož v Brně není tolik příležitostí k vystupování, jezdí se svými vystoupeními do Prahy. Má již tři roky přítele, který ho velice podporuje. Jako Drag queen začala vystupovat v srpnu 2019. Dva roky se ale věnuje make-upu.

Fatale Vanity

Dalším respondentem je 22letý Jan alias Fatale Vanity. Momentálně bydlí v Praze a pracuje jako make-up artist pro známou kosmetickou značku. Drag zatím bere jako koníček, vystupuje necelý rok, a to cca od října 2019.

Respondent A

Tato osoba si přála zůstat v anonymitě, proto je zde uveden jako Respondent A. Pochází z Prahy a je mu 22 let. Pracuje jako prodavač v obchodě s oblečením. Jako Drag queen vystupuje necelý rok. Bydlí se svým partnerem, který jeho zálibu také plně podporuje.

Respondent B

I tento respondent si přál vzhledem k poskytnutí citlivých informací zůstat v anonymitě. Pochází z malé vesnice u Pardubic, kvůli své zálibě se ale přestěhoval do Prahy, kde má větší příležitosti k vystupování. Bydlí se sdíleném bytě se spolubydlicími. Je mu 25 let a pracuje jako asistent v marketingové firmě. Drag se věnuje teprve několik měsíců. Partnera momentálně nemá.

1.16 Obecné informace

Jak vyplynulo z rozhovorů, téměř všichni dotazovaní respondenti objevili Drag queen především díky již výše zmíněné reality show RuPaul's Drag Race. Účastnice této show jsou pro mnohé Drag queens velkou inspirací.

Dima Arrest měla na tuto show však zezáátku poněkud negativní postoj. „*Když jsem poprvé viděl tuhle show tak jsem to vůbec nechápal. Říkal jsem si sakra, co to je. Tohle bylo*

i na mě moc. Stejně jsem se na to nepřestal dívat, časem se mi to vlastně zalíbilo a inspirovalo mě to k tomu, abych začal taky.“

Ze všeho nejdříve bylo zapotřebí, aby si respondenti zvolili své umělecké jméno, které je bude co nejlépe vystihovat a které bude dobře zapamatovatelné. Pseudonym Gigi Stardust si respondent zvolil z tohoto důvodu: *„Gigi v podstatě neznamena nic, vymyslela ho moje kamarádka, když jsem chodila na střední. Stardust je podle Davida Bowieho, protože měl někdy v 70. letech svoje alter ego Zigi Stardust a protože je to podobný jako Gigi, tak jsem si Stardust zvolila jako poctu k němu.“*

Respondentka Dima Arrest si zvolila svou přezdívku takto: *„Dima je z anglického on a dime, což znamená česky levný a Arrest česky znamená zatknout. Jednoho člena rodiny totiž zatkli, a když byl ve vězení, začal jsem se objevovat. Začal jsem si nacházet cestu k dragu. Ta feminita mě začala přitahovat. Cítil jsem se dobře, když jsem si nasadil třeba paruku.“*

Svůj pseudonym si Cassiopeia zvolila podle stejně jmenované královny z řecké mytologie. O této královně se říká, že ji provázela pýcha a ješitnost.

Fatal Vanity zvolila své umělecké jméno následovně: *„Fatale je vlastně myšleno jako fatální, což má jasný význam, a to Vanity jako neblahý. Je to brané jako žena, co ráda láká muže do nebezpečí, kompromitujících situací. No prostě ze mě blázní. Když si přeložíte Vanity, tak se vám můžou objevit spojitosti s marnivostí nebo make-upovým stolkem. Což je vtipný, protože to nemá daleko od pravdy. Ale pro mě je Vanity slovo, co se mnou jde už od 13 let, jelikož jsem měl a ještě mám přezdívku spíš pro sebe, a to byl Stanford Vanity. Přišlo mi to jako cool příjmení, plus jsem pak zjistil, že to má Jeffree Star vytetované na spánku hlavy a zpěvák z kapely Blood on the Dance Floor má Vanity taky jako příjmení. Jeffree i BOTDF na mě měli vysoký vliv v dospívání.“*

Poté, co si zvolili své umělecké jméno, bylo nutné pořídit si make-up, kostýmy a také paruky. Mimo to bylo také důležité zvolit si, jakým směrem se vydají. Např. Gigi Stardust do svého vystoupení zahrnuje především tanec. Je to její silná stránka, jelikož již od dětství chodila do taneční školy. Tanci se převážně věnují také Dima Arrest, Cassiopeia, Fatale Vanity a Respondent A. Oproti tomu Respondent B má spíše komediální vystoupení, ve kterých nejde tolik o tanec jako spíše o pobavení publika.

Svá vystoupení nejprve trénovaly doma před zrcadlem a po určité době začaly vystupovat před publikem. Kromě Cassiopei se u všech respondentů první vystoupení odehrálo v klubu Friends. Dá se říci, že je to v podstatě jakýsi „domovský“ klub pro Drag

queens a také travesti. Určité dny v týdnu patří travesti a jiné zase Drag queens. Spolu na podiu se ale nikdy nepotkají, jelikož mají rozdílný styl vystoupení, vystupují na odlišné písňe, a především mají různorodé publikum.

Dimě Arrest trvalo rok, než dostala první nabídku na vystoupení před publikem. Nejdříve se líčila a převlékala pouze doma, odkud natáčela také videa na sociální síť.

Začátky Gigi Stardust sahají až do doby, kdy chodila na základní školu a učila se latinsko-americké tance. *„Na základce jsem vystupovala s tanečním klubem. Když mi bylo 14, měla jsem speciální show, kde jsem imitovala Britney Spears, pak jsem ale šla na střední, kde jsem si dala pauzu. Po škole jsem se k tomu ale vrátila. Viděla jsem RuPaula. Viděla jsem, že v zahraničí je spousta lidí, co tohle dělají, a tak mě to chytlo, že jsem se k tomu vrátila. I když jsem nevěděla, že tady už někdo takovej je a že vystupuje, tak jsem věděla, že to chci dělat. Vždycky to ve mně bylo. Všechno to začalo tak, že jsem dostala nabídku na vystoupení ve Friends.“*

Cassiopeia jako jediná neměla své první vystoupení ve Friends, ale na velké show Queens on the run II, která se konala právě v létě 2019, jak již bylo řečeno v teoretické části. Objevila se tak na podiu s několika českými a zahraničními drag queens. Poté se dala dohromady s několika lokálními drag queens a nyní spolu s ostatními respondenty pravidelně vystupuje v klubu Friends.

Respondent A uvedl, že rovněž jako ostatní i jemu přišla nabídka na vystoupení ve Friends od svého známého, který zde organizuje některé drag show. Po určité době si k sobě přizval Respondenta B, jelikož je to jeho dobrý kamarád. Dal mu tak možnost začít vystupovat.

Fatale Vanity nejdříve začínala s make-upem, což bylo jen krok od drag. *„Moje cesta k dragu nebyla příliš náročná. Už před 5-7 lety jsem věděl, že budu dělat make-up jako full-time práci, a to se i stalo. Každý den se maluju a můj make-up většinu času nebejvá přirozený. Samozřejmě asi jako každý, co drag dělá, zná Rupauls drag race. Když si děláte make-up, tak vás napadá spousta věcí, co můžete zkoušet a tvořit. Tak jsem si jednoho dne objednal paruku. Ta přišla asi za týden a nahodil jsem svůj první look, jen pro lidi na instagramu. V mých očích si myslím, že na začátečníka to bylo slušně provedené, tak jsem začal uvažovat i nad vystupováním.“*

Fatale Vanity nedostala nabídku na vystoupení jako výše zmínění respondenti, spojila se tedy s ostatními drag queens, které v té době v Praze vystupovaly. Poté se potkaly v klubu

Friends a domluvily se na vystoupení. „*Můj začátek nebyl až tak složitý, co se vzhledu týče, ale to vystupování, to bylo na dýl. Vůbec jsem vlastně nevěděl, jak se na tu stage dostat. Nevěděl jsem, zda se dělá nějaký konkurz, nebo se jen jednoduše člověk poptá. Napsal jsem pár lokálním queens a zeptal se, jak ony začaly. Když sem byl poprvé full on drag, tak jsem zašel na párty do toho klubu, kde teď vystupuju a ukázal jsem se té hlavní queen, která nás má na starost. Řekla, že vypadám super na začátečníka a že si dáme vědět. A půl roku na to jsem měl první vystoupení.*“

Všechny Drag queen si moc dobře vzpomínají na den, kdy šly do společnosti poprvé v převlečení za ženu. Všechny se shodly na faktu, že v role Drag queen jim dodala jistotu a sebevědomí. „*Šla jsem jen tak do Friends, tehdy jsem tam neměla ještě žádné vystoupení. Prožívala jsem strach, na druhou stranu jsem se ale cítila hrozně dobře. Přišla jsem si najednou hrozně hezká, ale samozřejmě jsem se bála reakce okolí*“ (Gigi Stardust, 24 let).

„*Ten den jsem se šla podívat na vystoupení jedné Drag queen, kterou mám hrozně ráda. Bála jsem se takhle vyjít na ulici, proto jsem jela radši taxíkem, což vlastně jezdím pořád. Obdivuju ty Drag queens, které jezdí normálně tramvají nebo metrem. Na to nejsem dost odvážná. Normální lidi totiž i v dnešní otevřený době dost koukají. Několikrát se mi stalo, že si mě třeba nenápadně fotili, když jsem stál na ulici. Nebo si o mně povídali a smáli se. Každopádně v tom klubu, kde vystupovala, jsem se cítila fakt dobře. Asi to bylo tím, že to byl gay klub a nebyla jsem tam jediná Drag queen. Přišlo tam za mnou několik lidí, který mě chválili, někdo se se mnou dokonce vyfotil. To mi dodalo hodně sebevědomí a tehdy jsem si uvědomila, že přesně tohle chci dělat*“ (Respondent B, 25 let).

Také ostatní respondenti nejprve prožívali obavy z reakce okolí, když takto vyšli na veřejnost. Zároveň ale pociťovali, že se cítí opravdu dobře a sebejistě. Respondenti také popsali, že jakmile se stylizují do role Drag queen, prožívají jiné pocity. Někteří se dokonce cítí, jako by se z nich stala jiná osoba. „*Když jsem Drag queen, přijdu si jako bych byl někdo úplně jiný. Jsem jistější, daleko víc si věřím*“ (Respondent A, 22 let).

„*Je na mě hodně znát, když jdu mezi lidi jako Drag queen. Jsem jiná. Kamarádi mi často říkají, že mám najednou odlišný způsob vyjadřování, používám jiný gesta, jinak mluvím*“ (Respondent B, 25 let).

„*Je to jiný, nejde to moc popsat. Cítím se ale hrozně dobře. Stačí, když si jen nasadím paruku a hned jsem někdo jiný*“ (Dima Arrest, 18 let).

Vzhledem k tomu, že Gigi Stardust (24 let) momentálně prochází změnou pohlaví, v roli Drag queens se cítí tak, jako by to byla skutečně ona. „*Cítím se sám sebou, uvědomuju si, že já jsem já*“ (Gigi Stardust, 24 let).

Falate Vanity nabíjí především energie, kterou dostává od publika. Právě to jí dodává pocit jistoty a naplnění. „*Nemůžu vyzdvihnout jen jednu věc, která mě na drag baví, ale převážně asi ta příprava. Ta tzv. transformace do toho alter ega. Je pro mě důležitý měnit vzhled. Po čase, když jsem začal vystupovat, se ale na místo přípravy dostali lidi. Ten pocit, když stojíte i na té nejmenší stagi. Kdo nezkusil, tak nepochopí. Jako byste se fakt stali tou fantasy, kterou v tu chvíli cítíte. Jeden z nejlepších momentů, co mám, a беру to i jako takovou svou osobní recenzi. Když už je po show, ale stále jsme v klubu a lidi tančí, baví se, tak já dojdu na bar pro drink, sednu si sám, a zhodnotím své pocity, rozhlížím se po klubu a prostě se cítím neskutečně silně a šťastně.*“

Respondent Cassiopeia si uvědomil, že okolí se k němu chová jinak, pokud přijde do společnosti jako muž a pokud jako Drag queen. „*Myslím si, že jsem dost podobnej jako kluk i jako Drag queen. Já sám to na sobě nepociťuju, ale samozřejmě je úplně něco jiného, když přijdu do Friends jako kluk a když přijdu jako Drag queen. Když jsem za Draq queen, jsem středem pozornosti. Měsíc zpátky jsem se byl podívat ve Friends a na poslední chvíli jsem se rozhodoval, jestli mám jít za Drag queen nebo ne. Nakonec jsem nešel a byla to velká chyba, protože jsem byl u ostatních Drag queens jako ocásek. Takže příště už sem půjdu jedině v dragu, protože chci být taky středem pozornosti. To mám rád. Nejvíc mě ale baví make-up. To je pro mě to hlavní. Pro mě je make-up svým způsobem umění.*“

Jak již bylo na začátku řečeno, téměř všechny dotazované Drag queens ovlivňuje především RuPaul a jeho show, inspiraci však berou i od klasických zpěvaček. Respondentka Dima Arrest uvedla, že kromě této show a slavných amerických zpěvaček ji inspiruje také mnoho zahraničních Drag queens, a to nejen z USA, které jsou známé spíše na různých sociálních sítích.

Gigi Stardust čerpá inspiraci nejvíce od popových zpěvaček. „*Oproti ostatním Drag queens mě inspirují spíše normální zpěvačky. Samozřejmě se na RuPaul's Drag Race dívám a miluju to. Daleko víc si ale vezmu z těch zpěvaček, co jsou spíš popové divy. Ty, které mají velkou taneční show a dá se jimi inspirovat. Třeba jako je Britney Spears, Christina Aguilera nebo Lady Gaga.*“

Také Respondenta A a Cassiopeiu přivedl k dragu RuPaul, i je převážně inspirují současné spíše popové zpěvačky.

Respondent B vidí ikony především v účastnicích RuPaul's Drag Race. Nejvíce obdivuje RuPaula samotného.

Na rozdíl od ostatních respondentů jediná Fatale Vanity si nejvíce inspirace bere sama ze sebe. „*Inspiraci беру ze sebe. Můj drag se odvíjí od toho, jaké pocity nebo tzv. fantasy chci pročitit a dělat. Hodně mě vždycky bavilo a baví tajemno, hodně černé, kůže, peří. Někdy mám zas naopak pocit, že se cítím jako malá holka, co chce mít krásný blondatý vlasy a romantický vzhled. Ale spíš u mě převažuje ta "dark bad queen". Hodně inspirace taky čerpám ze vzhledu zpěvaček, influencerů a samozřejmě drag queens.*“

Každý z respondentů vystupuje se svojí show zhruba jednou či dvakrát do měsíce. Dima Arrest vystupuje zhruba třikrát do měsíce, stejně jako Gigi Stardust, jelikož vystupují převážně spolu. Během večera se několikrát vystřídají na podiu a obvykle na závěr předvedou společné vystoupení.

Respondent B má vystoupení o něco méně, jelikož jak uvedl, s drag teprve začíná. Nabídek na vystoupení tedy ještě nemá tolik. Pokud se mu poštěstí, vystupuje zhruba jednou do měsíce rovněž ve Friends, a to nejčastěji s Respondentem A.

Gigi Stardust dodala, že s intenzitou vystoupení je to během roku různé. V zimě se nepořádá tolik akcí, vystupuje tedy tak třikrát do měsíce, a to především v klubu Friends. V létě je však příležitostí k vystoupení daleko více, a to hlavně díky Pride weeku.

Respondent A také objasnil, jak to v klubu Friends vlastně funguje. „*Ve Friends to chodí tak, že každá středa v měsíci patří drag. V rámci těchto večerů vystoupí zhruba 3–4 drag queens. Během měsíce se tak vystřídá asi 7 drag queens. V Praze jich je samozřejmě víc, ale ostatní jsou v jiném hausu a vystupují někde jinde. Některé večery patří jedné hlavní Drag queen, která si k sobě přizve hosty – jiné Drag queens. Některé středy jsou zase tematické, např. máme večery, které jsou věnovány jedné určité zpěvačce, třeba Britney Spears. Všechny tedy vystupují jenom na její písničky. Když jsou třeba Vánoce, vystupujeme hlavně na vánoční písničky. Na podzim máme halloweenskou party, kdy jsme všechny v maskách. Měly jsme i karaoke night. Dokonce byly i večery, kdy nám vybírali písničky přímo lidi z publika, musely jsme proto improvizovat. Snažíme se to udělat pro publikum vždycky zábavný. Je taky nutný dodat, že všechny večery si moderujeme samy.*“

Respondent B uvedl, že i když mezi některými Drag queens panují drobné neshody, kvůli kterým se rozdělily na různé hausy, vztahy mezi nimi jsou spíše neutrální. *„Ne že bychom se všechny milovaly nebo nenáviděly. I když máme rozdílné styly vystoupení a každá třeba preferuje něco jiného, tak si myslím, že se navzájem respektujeme. Když se někde potkáme, tak si spolu popovídáme. Žádný drama.“*

1.17 Reakce rodiny a okolí

Takřka pro všechny Drag queens hraje důležitou roli názor rodiny a blízkého okolí. Je důležité, když mají kolem sebe osoby, které je podporují, chodí na jejich představení a nejrůznějšími způsoby jim pomáhají se zviditelnit. Gay komunitou jsou Drag queen zcela akceptovány, u širší společnosti může být tento koníček nepochopen. S čímž má několik respondentů zkušenosti. Reakce rodiny a okolí na drag umění se u respondentů lehce lišily. U většiny dotazovaných byla reakce rodičů a blízkého okolí podobná, a to spíše příznivá. Někteří však tento fakt nedokázali přijmout.

Rodina a kamarádi Gigi Stardust reagovali na fakt, že vystupuje jako Drag queen takto: *„Máma věděla, že jsem dřív vystupovala jako Britney Spears. Jednou jsem jí řekla, že se k tomu chci vrátit a vzala to v pohodě. Táta se to dozvěděl až později. Dozvěděl se to ve chvíli, když mi mamka doma šila kostým. Byl překvapený, ale vzal to taky v pohodě. Moc ho to nevzrušovalo. Rodiče věděli, že k tomuhle odjakživa tíhnu. Hlavně jsem už dospělý a nebydlím s nima, takže by mi do toho stejně nemohli moc mluvit. Co se týká kamarádu nebo kolegů z práce, u nich to bylo taky v pohodě, až na nějaký neškodný poznámky, který si vůbec nepřipouštím. Ze začátku nevěděli, o co přesně jde, pak to ale na show poznali a vzali to dobře. Mám ve svém okolí naštěstí dobré lidi.“*

Fatale Vanity všichni v jejím blízkém okolí velice podporují. Ani pro rodiče to nebyl takový šok, jelikož se make-upu věnuje dlouhou dobu. *„Reakce byly buď pozitivní anebo zmatené. Kamarádi to brali jako "no konečně", protože mi už dlouho říkali, že se to ke mně hodí a že mám energie na rozdávání plus ten make-up dělám i bez dragu. Rodičům se mě to říkat ze začátku nechtělo a nebyl to vůbec šok. Já se fakt líčím denně a tohle je jen další část mě, na kterou si zvykli během týdne. Ted mi rodiče nebo babička píšou před show zprávy se slovy "Držím palce", "Hodně štěstí", "Moc nechlastejte". Mám opravdu skvělé rodinné prostředí.“*

Rovněž Dima Arrest se setkala s pozitivní reakcemi, ovšem až na její učitele ve škole: „Mamka s tím byla v pohodě, všimla si, že si objednávám make-up. Táta to vzal taky dobře. Nejdřív si totiž myslel, že peníze dávám do něčeho jinýho. Myslel si, že fetuju, ale když zjistil, že peníze utrácím za make-up a kostýmy, tak se mu ulevilo. Přijel se podívat na show a líbilo se mu to. Doma mi říká Dimo a má mě dokonce i na tapetě na mobilu. Rodiče to vzali maximálně pozitivně. Ve škole to bylo trochu jiný. Kvůli tomu, že jsem na střední, spolužáci nejdřív nic moc, ale to se časem zlepšilo. Teď už to vůbec neřeší. Ostatní lidi ze školy to sice taky moc nevzali, ale taky se to postupně zlepšilo. Akorát učitelé jsou hodně proti. Vzali to hůř než moji spolužáci. Každou chvíli na mě mají nějakou narážku.“

Přestože Respondent B pochází z malé vesnice, kde místní obyvatelé nejsou na toto tolik zvyklí, rodiče, kamarádi a známí tuto skutečnost přijali pozitivně, ovšem v zaměstnání, které má v Praze, to pro něj bylo náročnější. „Rodina to vzala v klidu. Myslím, že to tušili, protože už od mala jsem si hrál se ségrou na princeznu a tak. V práci už to tak dobrý nebylo. Nic jsem jim neřekl, dozvěděli se to ze sociálních sítí. Docela často jsem poslouchal nějaký poznámky a narážky od kolegů, ale třeba i od šéfa. Šéf na mě od té doby úplně jinak kouká. Spousta lidí je tam dost konzervativních a nemají pro tohle moc pochopení. Už je to ale o něco lepší než ze začátku. Byl jsem z toho nejdřív docela špatnej, ale teď už mi to je úplně jedno.“

Cassiopeia se ze začátku nesečkala s přívětivou reakcí ze strany rodičů. Matka po určité době přijala fakt, že její syn se převléká za ženské pohlaví, zatímco otec o jeho koníčku netuší. „Rodiče hrozně dlouho nevěděli, že se vůbec maluju, že něco takého dělám. Coming out jsem měl super, rodiče to přijali dobře. Jelikož jsem měl ale kamarády Drag queens, tak mi hrozně dlouho říkali, že je všechno v pohodě, hlavně at' se ale nepřevlíkám za holky. Dokonce mi řekli, že jestli to budu dělat, tak at' jim to neříkám. Takže jsem s tím začal a nějak jsem se tím netajil a mamka na to přišla. Ze začátku mě prosila, at' nezveřejňuju fotky a videa, jak se převlíkám a tak. Taťka to nevěděl dlouho. Od Vánoc se o tom s mamkou ale v uvozovkách normálně bavíme s tím, že jí řeknu, že mám vystoupení a ona mi popřeje štěstí, ale že bychom to víc rozebírali, to ne. S taťkou jsem se o tom nebavil ještě vůbec. Ten ani nemá sociální sítě, na rozdíl od mamky, takže to jen tak asi nezjistí. Jinak kamarádi a okolí mě hodně podporuje. Kdo může, tak se na mě přijde podívat, ale tím, že nejsem z Prahy, tak je to složitější.“

Rodiče Respondenta A už fakt, že jejich syn vystupuje jako Drag queen nepřijali nejlépe. „Dlouhou dobu jsem před rodičema tajil, že tohle dělám. Vůbec nic netušili. Kostýmy

a make-up jsem si schovával. Na show jsem trénoval u kamarádky doma. Když jsem měl nějaký vystoupení, řekl jsem, že jdu ke kamarádce a budu u ní spát. Postupem času akcí ale přibývalo, taky mi přibývali fanoušci, už jsem to prostě nevydržel a řekl jsem jim to. Ukázal jsem jim svoje kostýmy, fotky a videa z vystoupení. Dost je to zaskočilo. Hrozně jsme se pohádali. Rodiče totiž moc nepřijali ani to, že jsem gay. Myslím si, že táta se s tím doteď nemůže smířit, a to už je to několik let. Nemáme kvůli tomu moc dobrou vztah, a potom co jsem mu řekl, že dělám drag, se to ještě zhoršilo. Úplně ho to dorazilo. Naštěstí mě hodně podporuje přítel a kamarádi. Pravidelně chodí na moje show, a to je pro mě hlavní.“

Rodiče i přes počáteční rozpaky jsou téměř pro všechny respondenty velkou oporou. Gigi Stardust má podporu především ve své matce, která chodí na některá vystoupení, otec ho naživo ještě neviděl.

Dimě Arrest se dostává velké opory především ze strany svého otce, který se zúčastnil již několika jejích vystoupení a jak je zmíněno výše, je jejím největším fanouškem.

Rovněž rodiče Respondenta B se již mnohokrát zúčastnili jeho vystoupení. „*Mamka je moje největší fanyňka, hodně to se mnou prožívá. Dokonce mi občas pomáhá vymýšlet a šít kostýmy.*“

U Respondenta A, u něhož rodiče nejsou spokojeni s jeho zálibou v převlékání, stojí především přítel. Ten chodí téměř na všechna jeho vystoupení. Podobně to má také Cassiopeia, kterou přítel takřka pravidelně chodí podporovat.

1.18 Projevy v dětství

U některých dotazovaných Drag queen se již v dětství projevila touha po převlékání. Ať už si se starší sestrou hráli na princezny nebo si potají zkoušeli máminy boty.

Gigi Stardust na dětství vzpomíná takto: *Už ve školce jsem byla vždycky princezna. Když jsme měli hrát představení, vždycky jsem hrála holčičí role. Princezny, královny atd. Ve čtyřech letech jsem dokonce dostala kočárek.“*

U Dimy Arrest se tato touha projevila o pár let později. „*Určitě tam nějaký náznaky byly. Když mi bylo asi 10, byla jsem u kamarádky a půjčila jsem si její paruku. Vzala jsem si i podpatky její mamky. Bylo mi najednou hrozně dobře. Když její mamka přišla, všechno jsem rychle sundala, aby mě neviděla.*“

Rovněž u Fatale Vanity se projevily náznaky, a to již ve školce. *„Vím, že ve školce jsme si hráli s holkama v kuchyňce a já byl vždycky máma. Nosil sem zástěru a fuchsiovou sukni na gumě. Bylo to cool a cítil jsem se jako ten nejzajímavější tam. Mám doma i fotku, kde mi máma ušila šaty pro nevěstu a dala mi svoje clip in náušnice. U mě to bylo všechno dost jasné už od mala, takže si okolí jen postupně začalo zvykat.“*

Respondent B či Cassiopeia si v dětství hráli spíše s holčičími věcmi, což ale nemusí nutně znamenat, že bude mít v budoucnu takovouto zálibu.

Pouze Respondent A si nic podobného z dětství nevybavuje, což může být zapříčiněno např. vztahem jeho rodičů k homosexualitě.

1.19 Vystoupení a jeho příprava

Samotná příprava na vystoupení zabere několik hodin. Nejvíce času spolkne především make-up. Drag queens musí nejdříve začít s větší vrstvou make-upu, aby byla dobře zakryta hrubší pleť, a to především na bradě, kde rostou vousy. Mnoho Drag queen si speciálním lepidlem zalepí své obočí a poté si nakreslí nové. Zpravidla si také malují výrazné oči, které jsou mnohdy nejnáročnější z celého malování. Nakonec si nalepí řasy. Po make-upu přichází na řadu kostým. Jelikož některé Drag queens používají speciální vycpávky, tzv. paddings (zmíněno v teoretické části), aby docílily iluze ženské postavy, musí si obléknout z toho důvodu několik vrstev punčoch, aby nebyly tyto vycpávky vidět. Mnoho drag queen nosí upnuté korzety či minisukně, musí si proto zalepit svůj penis lepící páskou. Nakonec přichází na řadu paruka, kterou si musí přilepit speciálním lepidlem, aby jim při tanci nespadla z hlavy.

Respondenti se shodli, že jim tato příprava zabere zhruba 2 až 3 hodiny. Výjimečně se dokáže Gigi Stardust či Dima Arrest připravit za hodinu v případě, že pospíchají.

„Dřív jsem se připravovala pomalu celý odpoledne, časem jsem to ale vychytala a teď mi příprava na večer trvá asi 2 hodiny“ (Respondent A, 22 let).

Nacvičení choreografie zabere např. Gigi Stardust (24 let) cca měsíc, přičemž tréninky probíhají zhruba dvakrát týdně v pronajatém sále. *„Když zrovna neimprovizuju, jako ve Friends, kde improvizuju skoro pokaždý, zabere mi příprava choreografie asi měsíc.“*

Gigi Stardust jako jediná z dotazovaných na větších vystoupeních zpravidla vystupuje se třemi až pěti tanečnicí. Objasnila také, z jakého důvodu vystupuje s tanečnicí spíše na

velkých událostech. „*Když je to ve Friends, tak tam tanečnický nechci, protože tam na ně není vhodný prostor. Je tam málo místa. A navíc když tam předvedu perfektní choreografii, tak to tam lidi tolik neocení, protože většina z nich je opilá. Nemá to tam proto moc cenu. Ale na velký vystoupení si je беру, to má lepší efekt.*“

1.20 Finanční stránka

Zatímco Drag queens v USA si svými vystoupeními živí a u některých jedinců se stalo Drag umění dokonce součástí běžného života, kdy takto chodí běžně do obchodu či do restaurace, v České republice tomu tak není. Stěží bychom na někoho takového narazili. Je však běžné, že zde některé umělce drag živí alespoň z poloviny. Práci na plný úvazek to však nenahradí. Gigi Stardust zastává názor, že v České republice nikdy nebudou Drag queens na stejné úrovni jako v Americe. „*Nemyslím si, že to bude jednou na stejný úrovni. Jsem v tomhle celkem pesimistická. Určitě se to časem někam posune. Už jenom za ten rok a půl co vystupuji je vidět posun. Už se to dostalo lidem víc do podvědomí. Pořád je ale spousta lidí, která s tímhle tématem nikdy nepřišla do styku. Myslím si ale, že lidi osobně s tím problém nemají. Spíš je problém v tom, že média to nijak neprezentují a širší veřejnost s tím nemá jak přijít do styku. Když si uvědomím, jak úspěšný jsou televizní show, ve kterých se herci převlékají za různé zpěváky, věřím, že i drag by je bavila. Jde totiž v podstatě o to samé, o imitaci.*“

Za to Dima Arrest jednou věří, že i v České republice bude subkultura Drag queens velice populární a oblíbená. Podle ní však ještě potrvá ještě dlouho, než tato situace nastane.

Za každé vystoupení získávají Drag queens honorář. Z velkých akcí, na které se vybírá vstupné, dostanou samozřejmě větší ohodnocení než např. v klubu Friends. U takovýchto vystoupení se totiž nevybírání vstupné, proto je honorář menší. Zpravidla okolo dvou tisíc korun za jedno vystoupení.

V případě, že má Drag queen své tanečnický, je nucena svůj honorář rozdělit i mezi ně. Zbytek peněz pak nejčastěji vloží do nových kostýmů, make-upu, paruk a rekvizit. Pokud si Drag queens organizují akce samy, výdělek z prodaných vstupenek putuje přímo jim. Z těchto peněz však musí zaplatit náklady spojené s pronájmem klubu, osvětlovače, zvukaře a klubového DJ, případně někdy i propagaci, jako je třeba placená reklama na sociální síti Facebook či plakáty. Peníze, které jim zbydou si rozdělí. Opět jsou nuceny zaplatit své tanečnický, v případě že nějaké měly.

Respondenti si kostýmy z finančních důvodů snaží vyrábět sami doma, pokud je to možné. Což vyžaduje talent a velké úsilí. Většinou jim proto nezbyvá nic jiného, než si je koupit. *„Kostýmy si většinou kupuju, něco mi šije maminka, ale spíš to objednávám z internetu“* (Respondent B, 25 let).

Také Gigi Stardust povětšinou kupuje kostýmy na internetu a některé si vyrábí sama. Dodává, že drag je finančně náročná záležitost. *„Je to hodně nákladný, a to si nekupuju žádný drahý kostým. Když mám velkou show, používám taky rekvizity, což jsou další náklady. Plus, když mám ještě tanečnický, musím je vyplatit ze svého honoráře, který zase nebývá tak velký. Rozhodně do toho vrazím víc, než se mi vrátí zpátky“*.

Dima Arrest dokonce absolvovala kurz šití. *„Kostýmy si kupuju, mám za sebou ale čerstvě šicí kurz, takže jsem si už pár kostýmu vyrobila. Do budoucna si chci kostýmy určitě dělat sám.“*

Respondent A nakupuje mnoho kostýmů například v second handech, které si následně vylepší podle sebe. Zároveň dodává, že nejdražší jsou především paruky, které musí být kvalitní, aby vypadaly co nejpřirozeněji, dále pak make-up a boty, které si musí nejčastěji objednávat z internetu, kde se dají sehnat větší velikosti.

Pro Drag queen je tedy rozhodně výhodné, pokud mezi její přátele patří módní návrháři či make-up vizážisté. Často se tak domluví na spolupráci, kdy může Drag queen dotyčnému udělat reklamu.

Výsledky a diskuse

Kvalitativní výzkum byl provedený pomocí rozhovorů se šesti dotazovanými osobami ve věku od 18 let do 25 let, které vystupují jako Drag queens v České republice. Získané informace byly rozděleny do šesti tematických okruhů, ve kterých jsou zaznamenány nejpodstatnější výpovědi respondentů.

V případě, že se rozhovory konaly formou osobního setkání, respondenti si místo setkání vybrali sami. Jednalo se buď o klub Friends, ve kterém vystupovali, nebo šlo o kavárny nacházející se poblíž jejich bydliště. Rozhovory probíhaly bez problémů, většina respondentů se ihned po položení otázky sama rozpovídala. V mnoha případech tak nebylo nutné klást doplňující či sondážní otázky. Nebylo potřeba do rozhovorů rovněž příliš zasahovat či respondenty nějakým způsobem usměřňovat.

Kromě rozhovoru s Respondentem A a Respondentem B probíhal s ostatními rozhovor ve chvíli, kdy byly v roli Drag queen. Bylo proto zajímavé pozorovat, jak některé Drag queens o sobě mluvily v ženském rodě, jiné pouze v mužském rodě a některé během rozhovoru rody střídaly, a to dokonce během jedné věty.

V mnoha situacích byly výpovědi Drag queens skoro stejné, v některých případech se lišily. Všichni respondenti se shodli na tom, že v roli Drag queens se cítí jistě a sebevědoměji. Cítí se v ženském převleku dobře. Téměř všechny respondenty ovlivňuje především nejznámější a nejikoničtější Drag queen vůbec – RuPaul, který je společně s jeho show k této zálibě také přivedl. Respondenti se také shodli, že tento koníček je finančně velmi náročný. Okázalé a originální kostýmy stojí spousty peněz nebo úsilí, pokud se Drag queens rozhodnou kostýmy si samy vyrábět. Situace v České republice však není taková, aby se respondenti mohli svými vystoupeními živit, jako je tomu v zahraničí. Někteří respondenti doufají, že se tato situace jednou změní i u nás. Jiní respondenti však takto optimističtí nejsou. Všichni by si však přáli, aby se Drag queens dostaly jednou na takovou úroveň, jako je tomu v USA, kde jsou Drag queens populární, uznávané a vlivné osobnosti, které jsou mnohdy v čele nejrůznějších organizací na podporu práv LGBTQ komunity. Mnoho amerických Drag queens, také využívá svůj vliv k podpoře nejrůznějších charit a nadací.

Výpovědi se lišily v otázkách týkající se názorů rodičů a blízkého okolí na jejich zálibu. Většina respondentů se setkala s přívětivými reakcemi a podporou. Jeden respondent ovšem takové štěstí nemá. Jeho rodina se s tímto koníčkem zatím nedokáže smířit. U respondenta Cassiopeia rodiče v určité míře tento fakt respektují, přesně řečeno pouze matka, jelikož otec

o tomto neví. Matka však tuto situaci se synem spíše nerozebírá. Výpovědi se také lišily v otázce, která se vztahovala k dětství respondentů. Polovina respondentů uvedla, že již v předškolním či školním věku se u nich projevil zájem o převlékání se za opačné pohlaví. Hráli si již v dětství např. na královny či princezny. Dva respondenti se zmínili, že si v dětství sice hráli spíše s holčičími hračkami, nevzpomněli si ale, že by nosili v rámci her sukně či šaty nebo si doma zkoušeli matčino oblečení. U Respondenta A se v dětství žádné výše zmíněné projevy nevyskytly. Je možné, že za to může negativní názor jeho otce na homosexualitu.

Závěr

Drag umění, přestože se to na první pohled nemusí zdát, sahá hluboko do historie. Již za časů Shakespeara herci vystupovali na jevištích v ženských šatech. Postupem času se spojilo s gay kulturou. Koncem minulého století začalo drag umění pronikat také do rádia a televize. O to se nejvíce zasloužil RuPaul Andre Charles, který je dodnes považován za nejvlivnější a nejúspěšnější Drag queen na světě. Pomohl zviditelnit přes sto Drag queens z celého světa. Díky němu je drag umění v USA velice populární.

V České republice zatím není tato subkultura tak běžná. Nabízí se otázka, zda se tato situace časem změní a drag se u nás dostane na stejnou úroveň. Téměř všichni znají české travesti show, kde muži imitují známé české zpěvačky. Napodobují jejich vzhled, kostýmy a dokonce gesta. Drag show je ale daleko výstřednější a odvážnější. Drag queen se zpěvačkami pouze inspirují. Nesnaží se je napodobit do detailu. Do svých vystoupení nechávají proniknout především svoji osobnost.

Teoretická část pojednává o subkultuře Drag queens, o historickém vývoji především v USA a v České republice. Zmiňuje současnou situaci u nás. Jaké zde mají Drag queens možnosti a příležitosti ke zviditelnění. Zatímco za hranicemi má tato subkultura podstatně delší historii, v České republice se Drag queens jako také dostávají do podvědomí veřejnosti až v posledních zhruba třech až čtyřech letech. Za předchůdce Drag queens se dají považovat již zmínění travesti umělci, kteří v České republice působili již za dob komunismu. Tehdy však vystupovali pouze na soukromých večírcích, jelikož byla homosexualita a vše s ní spojené zakázána. Teoretická část dále objasňuje pojmy jako je transsexualita či transgender, se kterými bývají Drag queens spojovány, i když se jedná o zcela odlišné pojmy.

Praktická část je vypracovaná na základě získaných dat od Drag queens, které působí v České republice. Zkušenosti dotázaných respondentů tak přináší do práce autentický pohled na zkoumanou problematiku. Což osobě, která se s touto subkulturou nikdy nesešla, pomáhá pochopit, co Drag queens prožívají, jak se cítí ve společnosti a co je na tomto koníčku tolik přitahuje. Respondenty tato zábava naplňuje, dodává jim sebevědomí. Přestože rodiče některých respondentů zcela nepřijali skutečnost, že se tomuto věnuje jejich potomek, respondenty to však neodradilo a dál v této zálibě pokračují. Respondenty neodrazuje ani fakt, že je tato zábava finančně poměrně náročná.

České drag umění je spojeno spíše s gay komunitou, kde je však velmi oblíbené. Svědčí tomu fakt, že v mnoho pražských gay barech ať už pravidelně nebo příležitostně Drag queens

vystupují. Je však jisté, že se tato subkultura stále více dostává do podvědomí širší společnosti, která se setkala doposud jen s travesti umělci. Nejenže samotný počet Drag queens se zvyšuje. Stále větší zájem o toto subkulturu je ze strany médií. Pořádá se také mnoho veřejných akcí, kde mají možnost vystoupit. Velkým milníkem byl jednoznačně festival Prague Pride 2019, na kterém před 30 000 diváky vystoupilo hned několik tuzemských Drag queens.

Je možné, že se jednou bude konat i u nás speciální festival oslavující přímo drag komunitu. Když se podíváme, jak jsou úspěšné televizní show, ve kterých se čeští herci a zpěváci převlékají za světové celebrity, a to mnohdy opačného pohlaví, jistě by si také drag umění našlo mnoho příznivců. Přeci jen Česká republika je poměrně napřed, co se týká podpory LGBTQ komunity. Homosexuální páry mohou vstoupit do registrovaného partnerství a transsexuální jedinci mohou podstoupit změnu pohlaví. Drag umění si zde jistě také najde své místo.

Seznam použité literatury

1.21 Knižní zdroje

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 978-80-246-0139-7.

GERSTNER, A. David. *Routledge International Encyclopedia of Queer Culture*. Routledge, 2006. ISBN 978-0415569668.

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál, 2010. Jessenius. ISBN 978-80-7367-686-5.

JAGOSE, Annamarie. *Queer Theory*. New York: Melbourne University Press, 1996. ISBN 0-8147-4234-3.

MEAD, Margaret. *Sex and Temperament: In Three Primitive Societies*. New York: Harper Perennial, 2001. ISBN 978-0060934958.

PONĚŠICKÝ, Jan. *Fenomén ženství a mužství: psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. 4. vyd. Praha: Triton, 2012. Psychologická setkávání. ISBN 978-80-7387-546-6.

STRAUSS, Anselm a Juliet CORBINOVÁ. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X>About.

TURČAN, Pavel, Pavel POKORNÝ a Tomáš FAIT. *Sexuologie pro urology a gynekology*. Praha: Maxdorf, c2012. Jessenius. ISBN 978-80-7345-291-9.

USHER, Raven. *North American Lexicon of Transgender Terms*. San Francisco: Glb Publishers, 2006. Jessenius. ISBN 978-1-879194-62-5.

UZEL, Radim. *Sexuální všehochuť: (podle abecedy)*. Praha: Epoque, 2014. Jessenius. ISBN 978-80-7425-227-3.

1.22 Internetové zdroje

About. *Adore Delano* [online]. [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://www.adoredelano.com/about.php>

About. *Drag World* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.dragworld.co.uk/about>

About Trixie Mattel. *Trixie Mattel* [online]. [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <http://www.trixiemattel.com/about/>

About Us. *Austin International Drag Festival* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://austindragfest.org/about-us/>

Alaska. *RuPaul's Drag Race Wiki* [online]. [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: <https://rupaulsdragrace.fandom.com/wiki/Alaska>

All I Want for Christmas is the End of Patriarchy. *Česká televize* [online]. 2019 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10520528904-queer/219562210900001-all-i-want-for-christmas-is-the-end-of-patriarchy/>

Androgynous Aerial Acrobat & 1920s Female Impersonator, The Great 'Barbette'. *Dangerous Minds* [online]. [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: https://dangerousminds.net/comments/androgynous_aerial_acrobat_1920s_female_impersonator_the_great_barbette

Beauty brands are tapping RuPaul's DragCon to expand their audience. *Glossy* [online]. 2019 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.glossy.co/beauty/beauty-brands-are-tapping-rupauls-dragcon-to-expand-their-audience>

Bio. *RuPaul Official Site* [online]. [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://rupaul.com/bio/>

Blood Ball II: The Return. *Divadlo* [online]. 2019 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://divadlo.net/divadlo/blood-ball-ii-the-return-pm-club-praha-2019>

Burlesque. *Oxford Learner's Dictionaries* [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/burlesque_1?q=burlesque

Coming Out Is Better Than Being Outed: Conchita Wurst Reveals HIV Blackmail Details. *Frooty* [online]. 2018 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://frooty.com.au/agenda/coming-out-is-better-than-being-outed-conchita-wurst-reveals-hiv-blackmail-details>

Conchita Wurst. *Conchita Wurst* [online]. [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <http://conchitawurst.com/>

Divine [online]. [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://divineofficial.com/about>

Divine. *RuPaul's Drag Race Wiki* [online]. [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://rupaulsdragrace.fandom.com/wiki/Divine>

DRAG IN DC. *Wayback Machine* [online]. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20140614052021/http://www.rainbowhistory.org/html/drag.html>

Dragalicious starring Yuhua Hamasaki. *Mecca* [online]. 2019 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://www.mecca.cz/events/dragalicious-starring-yuhua-hamasaki>

Drag queens pro děti: Netradiční čtení pohádek při Drag Queen Story Hour. *Prague Pride* [online]. 2019 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.praguepride.cz/cs/clanky/824-drag-queens-pro-deti-netradicni-cteni-pohadek>

Drag queen Violet Chachki on fashion, pop culture and reinvention of self. *Vogue* [online]. 2019 [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vogue.in/content/drag-queen-violet-chachki-on-fashion-pop-culture-lgbtq-empowerment>

DRIVE – DRIVE #225.2 HAYLEY THE STRANGE – DRAG QUEEN. *Óčko* [online]. 2019 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: https://ocko.tv/drive/drive-225-2-hayley-the-strange-drag-queen.A181015_153335_ocko-drive_kks

Early 20th Century Queen Bert Savoy. *TG Forum* [online]. 2013 [cit. 2020-01-12]. Dostupné z: <https://tgforum.com/early-20th-century-queen-bert-savoy/>

Fa'afafines: The Third Gender in Samoa. *Culture Trip* [online]. 2017 [cit. 2020-01-17]. Dostupné z: <https://theculturetrip.com/pacific/samoa/articles/fa-afafines-the-third-gender/>

Famous Drag Queens Of The Early 20th Century. *All That's Interesting* [online]. 2015 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://allthatsinteresting.com/famous-drag-queens>

Gallery. *Trixie Mattel* [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.trixiemattel.com/gallery/>

Gender-fluid. *Dictionary* [online]. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://www.dictionary.com/e/gender-sexuality/gender-fluid/>

Haus of Kova Events. Eventbrite [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.eventbrite.com/o/haus-of-kova-28004523985>

Hidžra – třetí pohlaví v Indii. *Vesmír* [online]. 2001 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://vesmir.cz/cz/casopis/archiv-casopisu/2001/cislo-12/hidzra-ndash-treti-pohlavi-indii.html>

History. *The International Drag King Community Conference* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://idkeconference.wordpress.com/about-2/history/>

Homosexuality. *Stanford Encyclopedia of Philosophy* [online]. 2015 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://plato.stanford.edu/entries/homosexuality/>

Imp Queen and the Perpetually Problematic Erasure of Trans Drag Queens. *Them* [online]. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://www.them.us/story/imp-queen-trans-drag-queens>

Jak začít? *Trans*parent* [online]. [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://www.transparentprague.cz/start>

Kdo jsme. *Transparent Prague* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.transparentprague.cz/>

LGBTQI+. *Social Protection and Human Rights* [online]. [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://socialprotection-humanrights.org/key-issues/disadvantaged-and-vulnerable-groups/lgbtqi/>

Muži na vysokých podpatcích I. *Česká televize* [online]. 2013 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10520528904-queer/213562210900002-muzi-na-vysokych-podpatcich-i/>

O festivalu. *Prague Pride* [online]. [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://www.praguepride.cz/cs/festival>

O nás. *Patra* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <http://www.patrakrymska.cz/cs/o-nas>
Co to je třetí pohlaví? *Trans*parent* [online]. 2019 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://www.transparentprague.cz/novinky/2019/5/12/co-to-je-tet-pohlav>

Ponor do LGBTQ+ terminologie: Jaké typy pohlavní identity na světě existují? *Student point* [online]. 2019 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://www.studentpoint.cz/2019/04/11/ponor-do-lgbtq-terminologie-jake-typy-pohlavni-identity-na-svete-existuji/>

Prague Pride Mag. Praha, 2019.

Pražský drag: „Moje identita je víc než jen žena nebo muž“. *Heroine* [online]. [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.heroine.cz/spolecnost/1617-prazsky-drag-moje-identita-je-vic-nejzena-nebo-muz>

Programové prohlášení Výboru pro sexuální menšiny. *Vláda České republiky* [online]. 2009 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/vybory/sexualni-mensiny/dokumenty/programove-prohlaseni-vyboru-66800>

Queens on the Run II: to Drag with Pride. *Travel Gay* [online]. 2019 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://www.travelgay.com/event/queens-on-the-run-ii-to-drag-with-pride/>

RuPaul's Drag Race Dictionary. *RuPaul's Drag Race Wiki* [online]. 2015 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: https://rupaulsdragrace.fandom.com/wiki/RuPaul%27s_Drag_Race_Dictionary

RuPaul's Drag Race Superstar Detox to Visit South Africa in September. *The South African* [online]. 2019 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.thesouthafrican.com/lifestyle/rupauls-drag-race-superstar-detox-to-visit-south-africa-in-september/>

SEASON 6 SPOTLIGHT: ADORE DELANO. *Drag Official* [online]. [cit. 2020-02-20].
Dostupné z: <https://www.dragofficial.com/archives/season-6-spotlight-adore-delano>

Show Jana Krause: Karel Vladyka alias Just Karen. *Prima* [online]. 2019 [cit. 2020-02-19].
Dostupné z: <https://prima.iprima.cz/porady/show-jana-krause/show-jana-krause-karel-vladyka-alias-just-karen>

Stunning! 8 RuPaul's Drag Race Stars With And Without Their Makeup. *Nexter* [online]. [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: <https://nexter.org/rupauls-drag-race-stars-with-without-their-makeup>

The "Drag Queen of the Century" Inspired the Look of a Disney Villain. *The Vintage News* [online]. 2019 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://www.thevintagenews.com/2019/02/23/divine/>

The Evolution Of The Art Of Drag In 33 Stunning, Historical Images. *All That's Interesting* [online]. 2018 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://allthatsinteresting.com/history-of-drag-queens>

The King of (Drag) Queens: The "Fascinating" Julian Eltinge. *Los Angeles Public Library* [online]. 2018 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.lapl.org/collections-resources/blogs/lapl/king-drag-queens-fascinating-julian-eltinge>

The Most Clever Drag Queen Names. *Ranker* [online]. [cit. 2020-01-12]. Dostupné z: <https://www.ranker.com/list/clever-drag-queen-names/brandon-michaels>

THE PRAGUE BURLESQUE SHOW SUPERSONIC WOMEN. *Royal* [online]. [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: https://www.leroyal.cz/detail-burlesque/?gclid=CjwKCAiAzJLzBRAZEiwAmZb0ahBjrOqvGR5j1o7bFYl7gKCjs_bfJU7s_oSPVrUQf7ic8HwXgvW4iRxoCupQQA_vD_BwE

The Psychology of Drag. *Psychology Today* [online]. 2018 [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/all-things-lgbtq/201801/the-psychology-drag>

The Rocky Twins – Louise Brooks look-alike drag queens from the 1930s. *Louise Brooks Society* [online]. 2015 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: <http://louisebrookssociety.blogspot.com/2015/10/the-rocky-twins-louise-brooks-look.html>

Violet Chachki. *RuPaul's Drag Race Wiki* [online]. [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: https://rupaulsdragrace.fandom.com/wiki/Violet_Chachki

Watch Alaska Thunderf*ck's insane makeup transformation and get beauty goals for life. *Cosmopolitan* [online]. 2017 [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: <https://www.cosmopolitan.com/uk/beauty-hair/a12437404/alaska-thunderfuck-drag-queen-makeup/>

WHAT IS DRAG QUEEN STORY HOUR? *Drag Queen Story Hour* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.dragqueenstoryhour.org/>

ZAPOMEŇTE NA TRAVESTI. DO ČECH MÍŘÍ VELKOLEPÁ SHOW S AMERICKÝMI „DRAG QUEENS“ Z DÍLNY SVĚTOZNÁMÉHO RUPAULA! *Lui* [online]. [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.lui.cz/cestovani-volny-cas/15472-zapomente-na-travesti-do-cech-miri-velkolepa-show-s-americkymi-drag-queens-z-dilny-svetoznameho-rupaula>

11 Throwback Photos Of Divine That Will Make You Mourn The Legendary Drag Queen Even More — PHOTOS. *Bustle* [online]. 2016 [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.bustle.com/articles/135374-11-throwback-photos-of-divine-that-will-make-you-mourn-the-legendary-drag-queen-even-more>

Přílohy

Příloha 1 - Cassiopeia

Zdroj: Instagram Cassiopeia

Příloha 2 - Dima Arrest

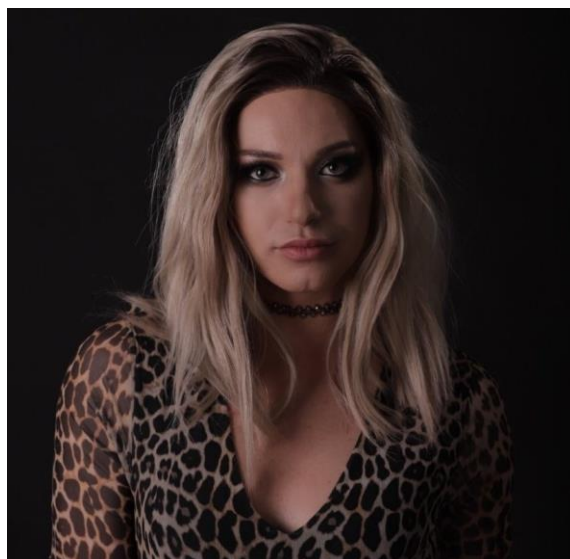
Zdroj: Instagram Dima Arrest

Příloha 3 - Fatale Vanity

Zdroj: Instagram Fatale Vanity

Příloha 4 - Gigi Stardust

Zdroj: Facebook Gigi Stardust